

KIADÓHIVATAL TELEFON: 0-77

Str. Baron L. Pop 10

SZERKESZTŐSÉG TELEFON 1-77

Ejeli telefon (nyomda) 2-02

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 1150
Félévre 600
Negyedévre . . . . .
Egy órára . . . . .

KI évfolyam * 92

1928 április 26 Csütörtök

* 5688 Ijja 6 *

Cenzurat: Suchu

KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

A kormány forró napjai

Holnap a kormány tagjai, akik csaknem kivétel nélkül kellemesebb vidékekre költöztek a husvétii vakációt, újra összereseglenek a fővárosban és minisztertanácsra ülnek össze. Ez lesz az a sokat emlegetett minisztertanács, amelynek határozata a kormány és az ellenzék közötti sorsdöntő jelentőséggel fog bízni az ország életére. Nem akarunk politikai jóslásokba becsatlakozni. A politikai jóslás egyike a legrosszabb mesterségeknek Romániában, mert rendszerint homlokegyenest az ellenkezője szokott történni annak, amit a jól értesült lapok és „jól informált” politikai körök előre bejósolnak.

Bizonyos, az hogy a holnapi minisztertanács ugynevezett komor atmoszférában fog összejújni, a levegő Gyulafehérvártól terhes és nincs kizárva, hogy valamelyik miniszter meglepetéseket tart a zsebében. Duca belügyminiszter is a holnapi minisztertanácsban fogja impresszióit kicserélni ilthon maradt kollégáival. Csak a minisztertanácsban fogja majd elmondani, hogy mi is történt voltaképpen köztük és Titulescu között és hogyan áll ebben a pillanatban a már-már tengerkigyóvá dagadt Titulescu-ügy. Az ország közvéleménye majd a minisztertanácsi kommunikéből értesül majd, hogy erről a kérdéstről, mert azt, amit Duca hazaérkezése után a nyilvánosság számára mondani fog, már előre megszövegezte Brătianu Vintila.

A belügyminiszter kabinetfőnöke a kormány utasítására a határig főnöke elé utazik s ott zárt borítékot ad át a belügyminiszternek, amelyben a miniszterelnök tudtára adja, hogy miről nyilatkozhat és miről nem. Így természetesen már jóelőre tudni lehet, hogy mit fog Duca mondani: „Titulescu és a kormány között teljes az összhang, a külügyminiszter egyelőre gyengélkedik, azért nem jön beza, de tovább folytatja az ország érdekében való akcióját, helyettesítésével Duca belügyminiszterrel bízta meg, akinek teljes szabadságot adott a külpolitikai kérdésben.”

A bukaresti lapok azonban ennél a nyilatkozatnál többet igyekeznek tudni. A sorok között sejtetni engedik, hogy Titulescu egészségi állapota nincs egészen rendben és a külügyminiszter gyomortüneteiről kiadott orvosi Bulletinéket aggasztónak tartják. A bukaresti ellenzéki lapok általában megegyeznek abban, hogy a Titulescu ügy valójában egy furcsa circulus vitiosus, melyből a kormány sehogysen tudja megtalálni a kiutat. Sem Titulescu nincs megelégedve a kormányval, sem a kormány Titulescunál. Titulescu úgy hiszi, hogy külpolitikai akcióját nagyobb siker koronázza, ha a kormány belpolitikai akcióiban jelentős előfordulások történnek. A kormány pedig azon a véleményen van, hogy a bel-

politikai kérdésekben szilárdabb bázisra támaszkodhatna, ha Titulescu valamivel több sikert érne el külföldi tárgyalásiban.

A „Dimineata” nyitott meg is írja, hogy Titulescu a legszívesebben levonná ennek a circulus vitiosusnak a konzekvenciáit s lemondani posztjáról, de úgy érzi, hogy regárdal tartozik a liberális párttal szemben, amely őt annak ellenére, hogy nem volt a párt tagja, ilyen felelősségteljes funkcióval bizta

meg. A kormány pedig hasonló okokból nem akar kezdeményezője lenni az elválásnak, noha nagyon szívesen venné, ha Titulescu önként ajánlná fel távozását.

Igy jutott a kormány arra az elhatározásra, hogy a Titulescu-kérdésben megtartsa a status quo ante-t, de segédesapatokat küld Titulescunak. E célból át akarják szervezni a kormányt olyanformán, hogy a vezető tárcák a külföld előtt szimpafikus politikusok kezébe kerüljenek. Szó van arról, hogy a miniszterelnöki posztot Duca belügyminiszter veszi át, mivel egy csapatra két legyet is ütne a kormány, egyrészt a külügy-

miniszter korából a külföldön előnyösen ismert Duca jogyezőné a kormányt, másrészt megürlne így a belügyminiszteri tárcát, amelyet Argetoianu híres, sőt hírhedt „erős” kezére bízának, ami a gyulafehérvári gyűlés szempontjából szerencsés megoldásnak kínálkozik a kormány számára.

Természetes, mindez csupán a lapok kombinációja. Valószínű azonban, hogy mindezek a kérdések szűnyogre fognak kerülni a holnapi minisztertanácsban, amelyen el kell döntse a kormány, hogy szembeszé-e a gyulafehérvári gyűléssel, vagy pedig az utolsó pillanatban mégis megakadályozza azt.

Ma szövegezik meg az új állampolgársági törvényjavaslatot

A jelenlegi törvénytervezet szerint csak azok kerülhetnek be a listába, akik az összeírásakor külföldön tartózkodtak

(Cluj-Kolozsvár, április 25. Az Új Kelet tud.) A legközelebbi napokban újra napirendre kerül az állampolgársági ügy amely az állampolgársági törvény megszavazása óta annyi szenvedésnek és bajnak volt okozója. Már a törvény megszavazásának percében még a törvényalkotóknak is be kellett látniuk, hogy a törvény semmiképpen sem felel meg rendelkezésnek és mihelyt az állampolgársági összeírások véget értek, sok ezerre ruggott azoknak a száma, akiket önhibájukon kívül a törvény paragrafusai kiközösítettek a teljesjogu állampolgárok sorából és

állampolgársági igazolvány híján ég és föld között lebegnek.

Évek óta igéri a kormány a törvénytervezet revízióját és egy olyan új törvény megszavazását, amely az anomáliákat kiküszöbölné és mindazoknak, akiket az állampolgársági jog megelűt, de ezt a jogot valamilyen alaki, vagy más hiba miatt nem tudták érvényesíteni, jogorvoslat nyújtson. Hiszen már magában a törvény szövegében is egy igen súlyos ellenmondás van. Az 56-ik paragrafus ugyanis világosan kimondja, hogy mind azokat, akik a törvényben előírt feltételeknek megfelelnek, automatikusan és minden formalitás nélkül megilleti az állampolgársági jog. A törvény következő paragrafusai azonban

jelentkezési kötelezettséget írnak elő és semmilyen intézkedést sem tartalmaznak arról, hogy mi történjék azokkal, akik ezt a jelentkezési kötelezettséget valamilyen okból elmulasztották.

Ennek a legsúlyosabb sérelmeknek or-

szálat igérte meg a kormány és erre a törvénytervezet, amelyben azonban nincs sok köszönet. Az új törvénytervezet kizárólag azokon segít, akik a jelentkezési idő alatt külföldön tartózkodtak és külföldi tartózkodásukat hiteles érdemlő módon igazolni tudják.

Az e kategóriába tartozó jogfosztottaknak jogorvoslatát is igen bonyolított feltételekhez köti az új tervezet.

Ez év december 31-ig ad haladékot a tervezet arra, hogy az annakidején külföldön időző és az állampolgársági listából emiatt kimaradt felelőpolgárok kellő iratokkal felszerelt kérésüket az illetékes városi tanáchoz nyújtsák be, amely a kérést továbbítja majd a belügyminisztériumba. Csak a belügyminiszteri döntés alapján lehet majd a városi tanácsoknak az állampolgári listából kimaradtakat felvenni a listába.

Akik azonban külföldön tartózkodtak az állampolgári összeírások idején, az új tervezet szerint csupán naturalizálás útján szereshetik meg az állampolgárságukat. Eltekintve attól, hogy

a naturalizálás hosszú és költséges folyamat,

semmiképpen sem indokolt, hogy valaki, aki itt született, itt élt és akár beteges, vagy akár más ok miatt egy egyszerű formalitást elmulasztott, most csak naturalizálás útján szereshesse meg az őt jogosan megillető állampolgárságát és még további éveken keresztül a legelmelebb jogait nélkülözze.

Az új állampolgársági törvénytervezetben a kormány még nem mondotta ki az utolsó szót. Legutóbbi bukaresti jelentések szerint Duca belügyminiszter hazaérkezése után fogja elkészíteni a törvényjavaslat végleges szövegét.

Ezzel kapcsolatban bukaresti munkatársunk ma beszélgetést folytatott a belügyminisztérium egyik vezérigazgatójával, aki az állampolgársági ügyek referense és aki munkatársunk kérdéseire a következőket mondotta:

Holnapra várjuk Duca belügyminiszter ur hazaérkezését aki még elutazása előtt behatárolt tanulmányozta a kérdést és több küldöttséget fogadott, amelyek a törvény revízióját sürgették. Nem ismerjük még a miniszter ur személyes álláspontját ebben a kérdésben, de nem lehet kétség aziránt, hogy az új törvénytervezet igyekeznai fog a régiek összes hibáit és hiányosságait pótolni.

Munkatársunk ezután aziránt érdeklődött, vajon lehetővé teszik-e azok számára is a revíziót, akik az összeírás idején az országban tartózkodtak, de mégsem kerültek be a listákba?

Erre a kérdésre sem adhatok pozitív választ — mondotta informátorunk de úgy tudom, hogy épen a romániai zsidó szervezetek intervenciáltak ebben az ügyben úgy a belügyminiszter urnál, mint a miniszterelnökéél, akik igéretet tettek, hogy figyelembe fogják venni a jogos sérelmeket.

Eddig szót a nyilatkozat. Az a véleményünk, ha a kormány komolyan meg akarja oldani az állampolgársági kérdést és nem akarja a hontalanok légiját meg-

Magyar színház
Szombaton
este
félkilenc órakor

DYBUK
héber kabbalista legenda, 3 felvonás

Magyar színház
Vasárnap
délután
öt órakor

teremteni, akkor olyan törvénytervezetet kell alkotson, mely automatikusan megadja az állampolgári jogokat mindazoknak, akiket az a jog lényegesen megillet.

Az állampolgársági jog épen olyan, mint a lélegzési joga az embernek, mely nem függhet attól, hogy egy bizonyos időpontban bejelentette-e valaki erre a jog-

ra igényét, vagy nem. Az utolsó órában a kisebbségek reprezentánsainak, mint-hogy az állampolgársági kérdés elsősorban kisebbségi kérdés, fel kell emelniük a szavukat ez ellen a felmegoldás ellen, amely egyáltalában nem oldja meg a jogtalanságok tömegét és így nem hozza nyugvópontra ezt az egzisztenciális kérdést.

Egy olaszországi földtani intézet igazgatója még áprilisban megjövendölte a görög és bolgár földrengéseket

Belgrád, április 25. A Politika című lap érdekes intervjút közöl a fayettezi földtani intézet igazgatójától, Rafalea Bendantól, aki áprilisban megjövendölte a görög és bolgár földrengéseket. Bendant szerint a következő rengésperiódus május 4-én kezdődik a délamerikai Andesekben és Déleuropában az Égei és Jónienger vidékén. Május 10-én ismét Bulgáriában lesz földrengés, majd Kinában. Hevesebb rengés várható Görögországban és Délolaszországban és május 23-án az Alpokban és 28-án Kisázsziában.

Otto H. Kahn az amerikai multimilliomos elmondja az üzleti sikerek titkát

Otto H. Kahn kétségtelenül ma legnépszerűbb embere az Egyesült Államoknak. A kevés multimilliomosok közé tartozik, aki a civilizációnak ezen a területén a kulturát akarja meghonosítani. Otto H. Kahn elnöke a Metropolitan operának, elnöke a filharmonikusok társulatának és bőkezű istápolója az irodalomnak és a képzőművészeteknek. Otto H. Kahn a napokban fogadta az európai sajtó képviselőit és nyilatkozott elöttük önmagáról és az Egyesült Államok legújabb kultúrtörök véseiről.

— Apám — mondotta Otto H. Kahn az újságírók előtt — 1848-ban jött Amerikába. Részt vett annakidején a németek forradalmi mozgalmában és többé magával Amerikába jött, hogy itt, a politikai szabadságok földjén élhessen. Néhány évi ittartózkodása után megkapta az amerikai állampolgárságot, de tíz év múlva megint visszatért Németországba. Én Németországban születtem, itt is nevelkedtem de már 34 év óta vagyok Amerika földjén. Az Egyesült Államok lakosai ezen idő alatt gazdagodtak meg.

— Régóta meg vagyok győződve arról, hogy az az ember, aki materiális sikereket ért el, arra a közösséggel szemben kötelezettségek hárulnak Európában a gazdagság leginkább arra szolgál, hogy az ember hatalomhoz, megtiszteltetéshez és érdemekhez jusson. Nálunk ilyesminek nincs nagy súlya. Aki érdemeket tud szerezni, akár gazdagsága, akár szelleme révén, azé a tekintély és tisztelet. Hatalomra senki nem vágyakozik. A demokrácia ezt az igyekezetet nem ismeri.

— Sokan azt hiszik, hogy az amerikai emberből hiányzik az idealizmus.

De én azt vallom, hogy idealizmus nélkül komoly sikereket nem lehet elérni és ez épúgy áll a kereskedőre, mint mindenkire, aki dolgozik. Emlékszem, egyszer európai úrral látogatást tettem E. H. Harrimannal a nagy vasúti szakembernél. Amikor kijöttünk irodájából, európai vendégem rám nézett és lelkesülten mondja: „Maguk ezt az embert talpig kereskedőnek tartják. De én azt mondom, hogy ez az ember poéta. Sinekben érez, mozdonyokban gondolkodik és fűtőházakat eszel ki.”

— Rajongok a művészetekért, azért, mert lelki élvezetet nyújtanak, hanem főképpen, mert leghatékonyabb eszköz a sokréti nép egységesítésére. Az emberek millióinak lelke valóságos áhítózattal művészi kielégülés után és egyre nő azoknak a száma, akik úgy érzik, hogy materiális céljaik kielégülésén túl szükségük van valamire, ami életüket gazdagabbá, teljesebbé és nemesebbé teszi. Gazdag ember vagyok s úgy érzem, hogy a közösségnek osztalékkal tartozom. Ezt az osztalékot pedig lerovom azzal, hogy intenzív módon támogatom a művészetet.

Otto H. Kahn azután a siker föltételeiről beszélt:

— Én a siker elérésére tíz pontból álló szabályt állítottam föl. E szabályok így hangzanak:

1. E szót „felületesség” töröld ki szótáradból.
2. Agyadat époly Kevéssé hanyagold el, mint izmaidat.
3. Minden aktívának leghasznosabbja a reputáció.
4. Fantáziádat használd föl üzleti céljaidra.
5. Tanulj tünni és csak Fényszerítő szükség esetén hagyd el pályádat.

6. Szeresd kartársaidat és ne felejtőd hogy nem juthatsz fölfelé mások letiprásával.

7. Dolgozz! Ez sohasem lehet ártalmadra.

8. Ne zárkózz el a közéleti munkától.

9. Nyíltan és szabadon beszélj embertársaidal. Ha üzletről is van szó, azért nem kell állig begombolkozni.

10. Ha sikereid is vannak, azért légy mindenkiel szemben udvarias és türelmes.

Corso filmszínház Natasza hercegnő

mes. És semmiesetre ne nagyképűsködj. A sikerrel Otto H. Kahnak az a véleménye, hogy mint minden valódi értéket, ezt is meg kell fizetni.

Kémeket tartóztatott le a bécsi rendőrség az osztrák hadügyminisztériumban

Bécs, április 25. Egy bécsi reggeli lap ma szenzációs hírt közöl arról a kémkedési afférról, amely már régebbi idő óta foglalkoztatja a hatóságokat és amelynek tetteseit, akik Ausztria államtitkait idegen hatalmaknak kiszolgáltatták, a rendőrség letartóztatta.

Már az idén januárban figyelmeztették a bécsi rendőrigazgatóságot arra, hogy

a hadügyminisztériumból eddig ismeretlen módon fontos adatokat tartalmazó iratok tűnnek el és hasonlóképpen más fontosabb helyről is több aktának nyoma veszett.

A rendőrigazgatóság erre nagy apáratással látott munkához és körülbelül tíz héttel ezelőtt sikerült is az aktatolvajok egyikét tetten érni. Ez a hadügyminisztérium hivatalában történt, ahol feltűnt, hogy abban az ügyosztályban amelyben a volt vezérkarnak megfelelő csoport nyert elhelyezést, több irat eltűnt köztük egy tartalék támadásra vonatkozó akta is. A rendőrigazgatóság ezért több detektívet küldött ki, hogy megfigyeljék a hadügyminisztérium területét és annak tisztviselőit és látogatóit szemmel tartásák.

Néhány nappal ezelőtt megjelent az irolában egy civilruhás férfi, aki rendkívül gyanúsán viselkedett. A detektívek erre azonnal letartóztatták. Kijött róla, hogy

betörőszerszámok voltak a zsebében.

A rendőrségen megállapították, hogy az illetőt Eugen Reindlnek hívják, 30 éves, volt aktív főhadnagy. Reindl először tagadta, hogy bármilyen betörő szándéka lett volna, miután azonban lakásán néhány a külügyminisztériumból származó iratot találtak, beismerő vallomást tett.

Reindl főhadnagy, aki a háboru ideje

alatt a hadügyminisztériumban teljesített szolgálatot.

igen jól ismerte az épület beosztását s a palotában teljesen otthonos volt.

Szabadon járt ki és be, ez azonban senkinek sem tűnt fel, mivel őt régebbi beosztásából ismerték. Reindl felhasználta ezt a körülményt és több ízben becsuszott a hadügyminisztérium irodáiba, hogy hivatalos iratokat tulajdonítson el. A vizsgálat folyamán bevalotta, hogy egy bizonyos Gerhardt Müller nevű emberrel áll összeköttetésben, mire a rendőrség Müllert is letartóztatta, aki a háboruban számvevőségi hadnagy volt.

A rendőrségen Müller is töredelmes vallomást tett és megjelölte azt a helyet, amelyen az ellopott aktákat elrejtették. A rendőrség tényleg

Butor

vásárlás bizalom dolga

Ha jó butort akar venni, ne sajnálja az utat

Marosvásárhelyre
(Tg. Mures) és tekintse meg

Székely és Réti

Erdélyrészi Butorgyár Rt., hatalmas raktárait.

Bösendorfer, Stingl, Wirth, Hoffmann

zongora és pianinó
gyárak képviselője.

Hitelképes egyéneknek kedvező fizetési feltételek

*****

Mindenki vehet pádiót!

Hitelképes egyéneknek kedvező részletfizetés. Készleteinket bárki kívánságára kipróbáljuk. Alkatrészek a legjobb minőségben meglepő olcsó árak. Érdeklődjön áraink iránt.

ELECTRICA

Cluj, Piața Unirii 28. sz. — Központi szálló épülete.
Telefon: 6-10. Telefon: 6-10.

Ma premier

Select és Urania mozgók

Ma premier

Tamás bátya kunyhója

megható dráma, 10 felvonásban **H. Becher Stove** hasonnevű világhírű regénye nyomán. Tökéletes mű. — Főszerepekben a leghíresebb filmművészek. Ezen mesébe illő film elkészítése két évig tartott és 2,000,000 dollárba került. A jelenkor legszebb és legnagyobb filmje. — E film március 5-én a királyi palotában kétszer lett vetítve. Bár e film két részes, egyszerre vetítjük.

Monopol Filmcentrala

HIREK

Az Uj Kelet az egyetlen erdélyi és bánág zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marion Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc.
Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

— Nyugtalanító Briand állapota. Párisból jelentik: A Petit Parisien jelentése szerint Briand külügyminiszter állapota a külügyminiszter barátait igen nyugtalanítja. Kezelését speciális-ták vették át. Hir szerint Briand betegségének lefolyása pillanatnyilag normális lefolyásnak látszik.

— Választási eredmény a francia Guyanában. Párisból jelentik: A beérkezett utolsó választási eredmények szerint Guyana-gyarmaton Lautier a Homme Libre főszerkesztője győzött Anquetillel, a Rumeur főszerkesztőjével szemben.

— Iskolai találkozó. A kolozsvári volt Tarbut leánygimnázium IV. osztályát 1922-ben végzett növendékeit kérjük, hogy a hatéves találkozó megbeszélése végett szombaton, 28-án d. n. 2 órakor jelenjenek meg az Erdélyi Zsidó Arvagonozó kolozsvári tanoncotthonának nagytermében. Vidékiek levélben kereshetik fel a rendezőbizottság valamelyik tagját s az előzetes megbeszélés eredményéről ugyancsak levélben értesítést kapnak. A rendezőbizottság nevében Kende Lili, Ernster Eszti és Friedmann Amália.

— Hymen Gerta Nord aus Ludwigs hafen am Rhein (Deutschland) und Ludwig Adler aus Timisoara geben ihre am Isruchag-schel-Pesach in Timisoara (Bega Jobbsor 23.) Imasltow stattgefundenen Vermählungsfeier ihren Anverwandten und Gönnern hiemit bekannt.

— Felhívás a zsidó ifjúsághoz. Az E. Zs. N. Sz. kolozsvári helyicsportja által felállított Habima Zsidó Színjátszó Társaságba még mindig jelentkezhetnek mindazon fiúk és lányok, akik magukban tehetséget éreznek. Jelentkezés bármely délután 3-6-ig, dr. Márk Hillel ur ügyvédi irodájában. Főter 6.

* Mindenütt kaphatók az Ügyvédek Egyesülete sorsjegyei.

— A pesti zsidó hitközség elnöke lemondott tőzsdetanácsosságáról. Budapestről jelentik: A nemrég hitközségi elnökké megválasztott Kaszab Aladár az elnöki funkciók lelkiismeretes teljesítése érdekében lemondott sok tisztviségéről. Legutóbb tőzsdetanácsosi címről és rangjáról mondott le, hogy annál intenzívebben szolgálhassa a zsidó közügyeket.

— Világszerte katasztrófális áradások pusztítanak. Atalantából jelentik: Nyugatfloridában és Délalabamában felhőszakadás következtében a folyók kiáradtak. A megáradt folyók számos helységet elváltak a külvilágtól és megszakították a vasuti- és telefonösszeköttetéseket. Az áradásnak eddig négy halott és számos lakástalanná vált ember áldozata van. A kár pár millió dollárba rúg. — Melbourne jelentések szerint Queenslandban az áradások egyre nagyobb arányokat öltenek. Dawson kerület teljesen el van vágva a külvilágtól. Az áradásnak eddig hetven halottja van.

A legszebb legolcsóbb legelegánsabb nyomtatványokat
megrendelhetni a
Cartea Românească
nyomdai műintézetnél — Cluj
Calea Dorobantilor No 14-16.
Kérjen árajánlatot

színház
Cagnő
nagyképis.
annak az a vé-
den valódi ér-
temi.
e
trák
T
umban teljes-
et beosztását
óthonos volt.
ez azonban
vel őt regebbi
reindl felhasznál-
s több ízben
isztérium iro-
atokat tulajdo-
lyamán beval-
s Gerhard
áll összekötte-
g Müllert is
uban számve-
is töredelmes
őtte azt a he-
aktákat elrej-
leg
Dr
m dolga
sajnája az utat
helyre
es tekintse meg
s Réti
ajmas rakarait.
n. Hoffmann
pianinó
te.
zetési feltételek
t!
gára kipró-
braink íránt.
A
pülete.
n: 6-10.
er
kben
b és
trala

minőségében állandóan intenzív kon-
taktust kellett fentartania. A vasuti fő-
nök kijelentéseit nem vallja magáénak
és azokat rosszindulatúknak minősíti.
Katonai becsületességére hivatkozik és
kéri felmentését.

Ezután Parhane dr. volt prefektus ke-
rült kihallgatásra, aki vallomásaiban ki-
jelenítette, hogy soha nem volt kifogása
Svecla személye ellen, de azok a vád-
dak, amelyeket Stoicescu államfőnök
állítása szerint Svecla kapitány személye-
vel kapcsolatosan kolportált, az igaz-
ságszolgáltatás fóruma elé tartoznak. Sa-
ját személyének igazolására kellett Sve-

la ellen bűnvádi feljelentést tennie. Utá-
na Stoicescu államfőnök kihallgatása
következett, aki teljes egészében fen-
tartotta, hogy Svecla kapitány előtte a
volt prefektus ellen igen súlyos kijelen-
téseket tett.

A védelem néhány tanujának kihall-
gatása után **Aramé őrnagy, királyi**
ügyész tartott vádbeszédet és súlyos bün-
tetést kért a kapitány ellen. Utána **Mircea**
Georgescu dr. védőügyvéd emelkedett
szólásra, aki beszédében hivatkozott a
kölesönös szimpátia-nyilatkozatokra, me-
lyeket az al- és felperes a tárgyalás fo-
lyamán tettek. Ezután Stoicescu szemé-

lyével foglalkozik, aki az egy év óta hu-
zódó perben a koronatanu szerepét ját-
sza. Mircea Georgescu egy beszélési he-
lyi lap hasábjairól érdekes közleményt
olvas fel Stoicescuval kapcsolatosan, akit
Besztercén egy lovagias ügyből kifolyó-
lag nemrég diszkvalifikáltak. A védő-
ügyvéd szerint egy diszkvalifikált ember
terhelő vallomása nem elegendő ahhoz,
hogy egy ilyen kényes természetű ügy-
ben marasztaló ítélet hozassék.

A hadbírósg hosszas tanácskozás
után igazolta Mircea Georgescu okfejté-
sét és felmentette Svecla kapitányt a rá-
galmazás vádjá alól.

Ujabb éhségstrájkot kezdenek a nagyváradi kommunista összeesküvés vádlottjai

Fóris István huszadik napja folytatja az éhségstrájkot. A hadbírósg ötödször is elhalasztotta a választások munkás vádlottjainak tárgyalását

(Cluj-Kolozsvár, április 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári hadbí-
rósg vakációját követő első tárgyalási
napra tüzték ki ezuttal ötödikben, két ko-
lozsvári munkás perét akik ellen a had-
bírósg ügyészsége közrend elleni me-
relylet címén emelt vádat. A munkások
ugyanis a múlt év nyarán lezajlott vá-
lasztásokon a „városi és falusi dolgozók
blokkjának” korteskedtek és választási
propaganda iratokat osztottak szét.

A közel egy esztendő óta húzódo tárgya-
lás védőtanáinak a védelem kérésére **Dan**
Parlen kolozsmezei prefektus és **Simu**
prefektushelyettes is megidéztek. A vé-
delem a megye főtisztviselőivel azt ki-
vánta igazolni, hogy a dolgozók blokk-
jának röpiratait a vármegyeházán sza-
bályszerűen cenzurálták és így a mun-
kások ellen emelt vád nem állhat fenn.

Az eddigi tárgyalásokon azonban sem
Dan prefektus, sem Simu prefektushe-
lyettes nem jelentek meg és így a mai
tárgyalásra több más tanúval együtt a
hadbírósg rendeletére elővezették őket.
Érdekes azonban, hogy a munkások
hosszu idő óta húzódo perében ma sem
tudott tárgyalást tartani a hadbírósg,
mert a tanács egyik tagja még nem ér-
kezett haza husvéti vakációjáról és tá-
vollétében a tárgyalás újabb elhalasz-
tást szenvedett. Az ügyészség még nem
döntött a tárgyalás megtartásának új dá-
tumáról.

Tíz letartóztatott új éhség-
strájkra készül

A nagyváradi kommunista szervez-
kedés kapcsán letartóztatott egyének
egyik csoportja, számszerint tizen, akik-
nek szabadonbocsátása érdekében a
hadbírósg ügyészsége ígéretet tett, ma
memorandumban fordultak a hadbíró-
sg főügyészehez, akinek bejelentették,
hoy amennyiben szabadlábrahelyezésük
a holnapi napon nem fog megtörténni,
elvtársaik példájára ők is éhségstrájkot
kezdenek. A letartóztatottaknak ebben a
csoportjában van dr. Szántó Dezső is,
akit tudvalevőleg azért tartóztattak le,
mert a párisi „Humanité”-ből fordított
cikket kolportált.

A hadbírósg börtönében már hetek
óta letartóztatásban lévő nagybeteg két
munkás, Tézsér és Mágosi egészségi
állapota annyira rosszra fordult, hogy a
katonai kórház kezelése nem elegendő
egészségük helyreállítására. Ma inter-
venciók indultak meg abban az irány-
ban, hogy a két munkást a katonai kór-
házból a klinikára szállítsák hatéko-
nyabb gyógykezelés végett.

Fóris István kétségbeesett levélben
fordul a nyilvánossághoz

A husz nap óta éhségstrájkot folytató
Fóris István újságíró, akit tudvalevőleg
a hadbírósg fogházából átszállítottak a
katonakórházba, ma egy levelet intézett
a lapokon keresztül a nagy nyilvános-
sághoz, amelyben szörnyű helyzetét
igyekszik feltárni. A levélben mindenek-
előtt ismerteti letartóztatásának körü-
lményeit és hangoztatja, hogy úgy öt.

mint a többi letartóztatott munkásokat,
alaptalanul hurcolták meg és mind a
mai napig nem hallgatták ki és nem
folytatták le ellene a vizsgálatot, amely-
ből szerinte, ki fog derülni, hogy ártat-
lan. „El vagyok szánya — írja — hogy
az éhségstrájkot addig folytatom, amíg
szabadlábrahelyeznek, vagy ameddig
meghalok. Ezt az áldozatot elsősorban
nem a munkásosztályért hozom, mely-
nek érdekeiért eddig küzdöttem, hanem
a polgári törvények, a legemberibb jo-
gok, az egyéni szabadság tiszteletbentar-
tásáért.”

Rosenfeld Sándor még mindig
kórházban fekszik

Nagyváradi, április 25. A nagyváradi
kommunista szervezkedés egyik vádlottja
Rosenfeld Sándor, mint ismeretes, a
vallatások kinjai elől a rendőrség épüle-
tének második emeletéről öngyilkosságot

kísérelt meg. Rosenfeld Sándor azóta a
nagyváradi kórház lakója, ahol súlyos
sérüléseit eddig még nem tudta kihe-
verni. A hat hete fekvő beteg állapota
még ma is válságos. Rosenfeld ágya
mellett állandóan rendőrségi ember áll
és olyan szigoruan őrzik ellen a beteg
Rosenfeldet, hogy még hozzátartozói
sem engedik ágyához. A Rosenfeldre
való szigorú felügyelet a nagyváradi
rendőrség azzal indokolja, hogy a beteg
kihallgatása még nem történt meg és
addig a perrendtartás értelmében nem
fogadhat látogatókat. A beteg családja
mindent elkövet, hogy a hadbírósg el-
járást gyorsítsák és körvényvel fordult
a kolozsvári hadbírósg ügyészségéhez,
hogy Rosenfeld kihallgatása megtörtén-
jék, hogy ezáltal szabadlábrahelyezése
— illetőleg ágya mellől a rendőri fel-
ügyelet eltávolítása — elérhető legyen.

Elítélték, mert nem lehetett megállapítani, hogy nov. 30-án, vagy dec. 1-én verekedett

(Cluj-Kolozsvár, április 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári hadbí-
rósg mai ülésén egy érdekes hatóság-
sértési per szerepelt. A kolozsvári rend-
őreg egyik rendőre, Crisan Gheorghe
emelt vádat Beder Sándor dési soffőr
ellen, aki őt állítólag az elmúlt év vé-
gén súlyosan bántalmazta. Az eset rész-
letei a következőkben bontakoztak ki a
hadbírósg tárgyaláson.

Lőrinc Márton dési autótulajdonos
Kolozsváron keresztül utazott autójával
és a vashíd melletti lévő Schieb vaskeres-
kedés előtt megállott. Lőrinc az üzletbe
ment bevásárolni és ezalatt Beder Sán-
dor soffőr kint várta meg autójával. Ko-
lozsváron aznap épen hetivásár volt és
a sarkon vesztegelő Crisan Gheorghe
rendőr úgy találta, hogy Beder autója
megállította Beder, hogy távozzon el az
üzlet elől. Beder a rendőr szavaira azzal
válaszolt, hogy mindaddig nem távoz-
hatik el, míg gazdája nem jön ki az üz-
letből, akkor amugyis tovább utaznak.
Crisan nem elégedett meg a válasszal
és rövid vita után felszólította a soffőrt,
hogy autójával kövesse őt a rendőrségre.
A soffőr újra kijelentette, hogy gazdája
nélkül nem távozhatik el a helyéről és ki-
jelentette a rendőrnök, hogy felírhatja
az autó számát és eljárást indíthat el-
lene. A szóváltás hovatovább hevesebb
és hevesebb lett és Crisan kacsukbot-
jával többször megütötte Beder. A sof-
főr védekezni próbált, mire a rendőr
újabb ütlegekkel felelt.

Beder ezután az üzletből kilépő Lőrinc
Miklós jelenlétében többször viszáutotta
a rendőrt és meggátolta a további vere-
kedésben. Crisan most már a rendőr-

ségre vezette a soffőrt, ahol Beder bá-
rom napig fogva tartották, vallomása
szerint esunyán elverték, innen a hadbí-
rósg börtönébe szállították és csak
négy nap múlva, ügyvédjének többszöri
közbenjárására bocsájtották szabadon.

A hadbírósg tárgyaláson Lőrinc
Miklós és Crisan Gheorghe voltak a vé-
delem, illetve vád tanúi. Beder védő-
ügyvédje, dr. Rosmann kolozsvári ügy-
véd kérte védenécre az amnesztia rende-
let alkalmazását, amely tudvalevőleg
minden hatóságértés vádlottját mente-
síti a vád alól. A védőügyvéd kérése
azonban azzal komplikálódott, hogy
a vádlott és a védelem tanujának vallo-
mása szerint az eset mult év november
30-ikán, Crisan szerint december elsején
történt, az amnesztia-rendelet pedig csak
a december elseje előtt elkövetett ható-
ságsértésekre vonatkozik. Rosmann a vé-
dőügyvéd kérte a hadbírósgot, hogy a
tény elkövetésének napját november
30-ikában állapítsa meg. Kifejtette egy-
uttal, hogy Beder jogos önvédelemből
ütötte vissza a rendőrt, aki hivatalos ha-
talmával élt vissza akkor, amikor bán-
talmazta és szidta az üzlet előtt veszte-
gelő soffőrt. Az autóközlekedés törvénye
szerint egy rendőrnök nincs egyéb köte-
lessége, mint az, hogy kihágás esetén fel-
írja az autó számát, a helyszínen jegy-
zőkönyvet vegyen fel és jelentést te-
gyen felettésének. Kérte védenének fel-
mentését.

A hadbírósg rövid tanácskozás után
ugy döntött, hogy az amnesztia rendelet
Beder ügyére nem vonatkozatható és
Beder Sándor hatóság elleni erőszak
vadjával 10 napi elzárásra ítélte.

India két arcá: Aszkézis és érzékiség

Írta: Wolfgang Weisl

A turisták, akik Bombayban belepnek „India kapuján”, tiz rupia ellenében, ami megfelel 470 lejnek és némi baksis lefizetése mellett eljutnak motorcsónakon Elefanta sziklaszigetre, ahol mindenki megláthatja az ősi Siwa-templomot. Ez a templom a legcsodálatosabb építmények egyike, bele van ugyszólván asva a sziklába. Három-négy kápolnából áll a legkülönlegesebb építkezések egyike, amely a régi világól ránk maradt. A templom még ma is tele van szexuális szimbólumokkal. Ennek megfelelően természetesen a vallás maga is telítve van ezzel a mentálissal, noha ez maguk a hinduk tagadják.

Egy híres német indológus, Glasenapp professzor a következő kedves és felettébb jellemző históriát mondotta el nekem erre vonatkozólag:

A „fekete templom” tiltak

Valamelyik napon egy fiatal, elegáns hindu jött a német tudóshoz és keserű szemrehányásokat tett neki. Glasenapp ugyanis „Hinduizmus” című könyvében a templomi táncosnőről írt és ezeket a tiszteletreméltó hölgyeket úgy állította be, mint holmi prostituáltakat. Ezt a könyvet Németországban olvasták és a hindu szerecséltenségére az a család is előlvasa, amelynek leányával ő, a hindu el volt jegyezve. A parti e könyv tartalma következtében visszament. Mindennek az oka — mondotta a fiatal hindu — nem lehet más, csak a sok valótlán adat, amit össze-vissza írnak a hindu istentiszteletéről. A táncosnők ugyanis egyáltalán nem prostituáltak, hanem tiszták a legfehérebb angyaloknál is.

Glasenapp hiába magyarázta a hindunak, aki Németországban végezte tanulmányait, hogy igenis ezek a templomi táncosnők nem angyalok. A hindu azonban nyakasan ragaszkodott előbbi állításához és ki akarta mutatni, hogy szexuális dolgok egyáltalán száműzve vannak a hindu templomokból. Ezeket egyáltalán csak az európaiak találták ki. Glasenapp erre elővett szekrényéből egy könyvet, William Cohn művét, a hindu plasztikáról. Megmutatta neki a könyvbe lefotografált „fekete templomi” plasztikáit, amelyek nagyon is kirívóan mutatják a hindu hívek hajlamosságát az obszcönitásra. A fiatalember gúnyosan felkacagott:

— William Cohn írta a könyvet? Ezt a metódust jól ismerem! Ez is aféle infámis zsidó kitalálás!

Ez a beszélgetés Kalkuttában zajlott le és a templom, amelyről Cohn könyvében szó van, néhány órányira fekszik a várostól...

A nevelés reformja

A délkinai orvosok szerint a hindu kerületek 50 százalékban meg vannak fertőzve. En magam is orvos vagyok és azért az ilyen általánosított kijelentéseknek nem szoktam minden feltétel nélkül hitelt adni. Mindazonáltal két letagadhatatlan tényről tudok: hogy az atlag hindu nagyon korán, már hét vagy nyolc éves korában szokott némi tapasztalatokat szerezni. Tizenhat éves korában majdnem minden körülmények között megházasodik és 30 éves korában már megérett Steinach számára. Ezt is egy orvos mondotta nekem és ezért nem minden körülmények között adok hitelt neki.

Mert ezzel szemben egészen más iskola is tudok. A hinduknak van egy reformot hirdető szektája, Punjában. Beszéltem a szekta egyik iskolájának vezetőjével, aki a következőket mondotta nekem:

— Mi vagyunk az első nemzeti iskola, amely internátust vezetett be. Hat-nyolc éves korában vesszük fel a fiukat, akik itt maradnak nálunk huszonnégy éves korukig. Akkor eltávozhatnak az iskolából; megházasodhatnak, ahogy azt a Védák előírják.

Ghandi aszkétizmusa

Ez eléggé bizonyítja, hogy a hinduk intellektusai egészséges fejlődést kíván-

nak a népnek. Igaz, hogy ezt egyelőre szélesebb rétegekben nem valósíthatják meg. Egyébként is Indiának két arcúlatja van: aszkézis és érzékiség. Aki Indiáról ír, annak mindkét szempontot tekintetbe kell vennie. De egyet meg lehet állapítani, hogy az aszkézis kihalóban van és az érzékiség nem nagyon csökken a nép soraiban. A reform pedig csak nagyon lassan törtet előre. Ghandi programja különben is más természetű. A ő programja így szól: „Ne viseljétek más ruhát, csak azt, amit a hindu paraszt sző, hindu gyapotból. Legyetek egyszerűek, alázatosak és vessetek meg minden fényűzést.” Ezt a programot azonban nem igen tartják meg a városokban. Persze, a vidék egészen más. Hinduk milliói egy életen át nem esznek húst, nem ölnék meg egy kigyót sem és úgy élnek, mint az igaz próféták.

Ghandi az „Indian Rewiew” című angol folyóiratban közli fogvatartása emlékeit. Elmondja, hogy a fogságban lemondott az ételek fűszerezéséről és itt tapasztalta, hogy a tejtermékek élvezete csak felfokozza az emberekben élő vad ösztönöket. „Megtudtam — írja — hogy

India bizonyos vidékén, különösen Kalkuttában a fejést az állat megküszásával eszközlik. Ezért is lemondottam a tej élvezetéről. Banánt, datolyát, citromot, kókuszdiót, olajbogyót ettem és ugyanakkor, amikor lemondottam a főtt ételről és a tejtermékek élvezetéről, megkísértem a bőttöt is. A hinduk általában böjtnapokon tejet és gyümölcsöt esznek. Én azonban nem így tartottam a böjtöket, hanem mindössze vizet ittam.”

Shakti!

Es ez az életelv most kezd csak Indiában a nemzeti mozgalommal kapcsolatosan gyökereket venni. Iskolák létesülnek, amelyek ebben a szellemben működnek. A vallásosság mellett ezek az iskolák még a testi sportot is kötelezővé teszik és pedig önkéntes módszerekkel. Általános vélemény szerint ennek a mozgalomnak van Indiában a legtöbb jövője, mert az egészséges testnevelés mellett van egy jel-szava: „Shakti!” ami azt jelenti: Légy életős és termelj hasznosat.

A hindu nép regenerálódása ezeken az alapokon történik s ebben a programban benne van az érzékiség leküzdése. A túlzott aszkétizmus ellen a termelő-

Ma újra földrengés volt Bukarestben

A három másodpercig tartó földrengés semmilyen kárt sem okozott, a földrengést megelőző vihar azonban százötven ház tetejét szakította le

Korinthusban a még épen maradt házak is összeomlottak

(Bucuresti-Bukarest, április 25. Az Uj Kelet tud.) Ma délelőtt tomboló vihar száguldott keresztül a fővárosban. Irtozatos szélvihar dühöngött, amely több mint 150 háznak fedelét szakította le és több embert sebesített meg. A szélvihar után

hatalmas zápor keltkezett, végül 11 óra 38 perckor mintegy három másodpercig tartó gyenge földrengést éreztek a főváros lakói. A földlökések nagy pánikot váltottak ki. A lakosság a tomboló vihar ellenére

kifutott az utcákra, de csakhamar kiderült, hogy pánikra semmi ok sincsen, mert a földlökések a szeizmográf jelzése szerint, újra csak utórezgések voltak egy délburgáriai katasztrófnak.

Ma hajnalban újabb földrengés volt Korinthusban

(Athén, április 25. Ma hajnali félháromkor Korinthusban újabb földrengés volt, melyet hatalmas vihar és jégeső követett. A még épen maradt házak beomlottak. Pokoli sötét nehezedett a városra, amely felzúgott orkán előzött meg. A házak beomlásakor a lakosság nem volt a városban. Athénben is erős földlökés volt érezhető, úgy, hogy a la-

kosság pánik vett erőt. Szófia, április 25. A földrengés által okozott kárt egyedül Filippopolisban másfélmilliórd levrá becsülik. Eddig kilencezer hajléktalan családot helyeztek el, de tízezer meg még mindig hajléktalan. Az ország területén már háromszáz halottat találtak. Filippopolisban drákói statáriummal igyekeznek a

halóságok megakadályozni a fosztogatásokat. A csendőrségnek megparancsolták, hogy akit az utcán kilenc óra után látnak, azonnal löjje le. Az úrbírókat a főtéren nyilvánosan megbotozzák. Aki építőanyag-készletet nem ajánlja fel a szükséges építkezésekhez, huszontötöt kap.

A sikkasztással gyanúsított mócsi adófőnök betöréssel vádolja egy nőismerősét

(Cluj-Kolozsvár, április 25. Az Uj Kelet tud.) Az Uj Kelet több ízben foglalkozott Taar Károly mócsi adóhivatali főnök sikkasztási ügyével. Taar Károly vizsgálati fogságát a napokban hosszabbította meg harminc nappal a kolozsvári törvényesek vádlatánca.

A sikkasztás ügyében a vizsgálatot befejezték és főtárgyalásra már a napokban sor kerül. A vádirat szerint Taar ezelőtt két hónappal 400 ezer lejes hiányt jelentett be a kolozsvári pénzügyigazgatóságban s a helyszínerre kiszállt Dimitriu pénzügyigazgató rovancsolása után az ügyesség elrendelte Taar Károly őrizetbe vételét. Az adófőnök letartóztatása különösen Mócson feltűnést keltett anél is inkább, mivel Taar szerény életet élt és soha nem látták dorbézolni, vagy kártyázni, ellenkezőleg, többtagu családjával szinte nyomorban élt.

Kiszivárgott hírek szerint Taar Károly bizalmas összeköttetést tartott fenn egy mócsi nővel, aki hivatalában, midőn vidékre utazott, helyettesítette őt. Taar ügye most újabb fordulatot vett, amennyiben Taar ügyvédje úján bűnvádi feljelentést tett ismeretlen betörők ellen.

1 m. fehérnemű vászon . . . . . lei 39
1 m. mosó delén . . . . . lei 39

Szabó Jenő
divatáruházában
Cluj

Bűnvádi feljelentésében Taar elmondja, hogy már 1926 júliusában, amikor első ízben tartott rovancsolást, 80 ezer lejes hiánya volt. A hiányra annak idején felhívta Domsa Traian adóhivatali inspektor valamint Ciurtea Vasile ellenőr figyelmét és rámutatva arra, hogy „Wertheim” pénzszekrénye nincsen a leg-

megbízhatóbb állapotban.

Taar egy másik bűnvádi feljelentést tett Klekovics Józsefné szül. Moldovan Ilona mócsi asszony ellen is, akit azzal gyanúsít, hogy rendszeresen fosztogatta pénzes kasszáját, amialatt ő vidékre távozott. Klekovicsnéban Taar ugyanis teljesen megbízott s mikor vidékre utazott, átadta neki az adóhivatalt. Taar úgy gyanítja, hogy egy vizyázatlan pillanatban az asszony megszerezte az eredeti pénzszekrény kulcsát, elkészítette a mását, majd rendszeresen fosztogatta az adóhivatal pénzét.

A volt beszercei prefektus és a csendőrkapitány érdekes rágalmozási pöre a kolozsvári hadbíróság előtt

Felmentették a rágalmozással vádolt csendőrkapitányt, mert a koronatanuról kiderült, hogy lovagias ügyben diszkvalifikáltak

(Cluj-Kolozsvár, április 25. Az Uj Kelet tud.) Érdekes rágalmozási per járszó-dott le ma a kolozsvári hadbíróság előtt. Svecla Carol kapitány a beszercei csendőrkülönítmény parancsnoka állott a hadbírák előtt, aki ellen dr. Parhane Vasile, Beszerce megyének az avaracsánus rezsim alatti prefektusa tett rágalmozás címén bűnvádi feljelentést. A feljelentés szerint Svecla kapitány a beszercei állomásfőnöknek, Sboicescu George-nak mult év júniusában azt a kijelentést tette, hogy a prefektus templomépítési célokra egymillió lejt vett fel és ezt az összeget elikkasztotta. Ezenkívül

a kapitány még azt is híresztelte a volt prefektusról, hogy egy automobilizettel kapcsolatosan többszáz ezer lejjel károsította meg az államot.

A per főtárgyalásának megtartása, a tanúk távolmaradása miatt már néhány esetben halasztást szenvedett. Ma végre úgy a vád, mint védelem fel tudta sorakoztatni tanuit és az érdekes bünpénz letárgyalhatta a kolozsvári hadbíróság. Svecla kapitányt hallgatták ki legelőször aki tagadta, hogy a prefektus ellen ilyen kijelentéseket tett volna. Kijelentette, hogy ma is rokonszenvet érez dr. Parhane prefektus iránt, akivel hivatalos

! HARISNYA !

Kötött áru különlegességek. Kabát, mellény, angol pulover legjobban és legolcsóbban csak

Blatt-

nál, — Cluj, Főter 13.

Írányárak:

Női melírt harisnya — lei 35
Női mouslin harisnya — lei 67
Női cérna fátyol harisnya — lei 97
Női selyem harisnya — lei 87

munkát, az érzékiség ellen pedig az állandó elfoglaltságot vezetik be az iskolákba. A hinduk tehát ezen a ponton fognak egyfelől bekapcsolódni a modern életbe, másrészt meg fogják tartani nemzeti jellegüket.

Csatorna
megjál
lyek azo
st
és inkább
Mundössze
a tartalékt
azonban re
sürgönyhiv
tanácsos k
iratot, még
kudgyu
hívtá tele
bagyta
zó detek

Azán zse
A bécsi
tanácsnyi
hogy megá
melyik l
dekében
lopót
Reindl vall
Lengyelors
a lengyel
Az egész
érdekesebb
látták, hog
fontosabb
hamisítás

Ezért péld
os dátumot
más iratba
nak nagyob
A bécsi
belül vadat
A főtárgyal

le

(Cluj-Kol
lei tud.) Se
Sovjetorosz
ban erős a
meg, amely
folyik. Ugye
radalmi ele
konysége es
milizmus je
szág felszár
borut hírd

e kommun
Oroszorszá
egyre nag
mila-moz
szági zsid

A forradal
történik, ar
milyen kor
meg szokott

megtalálta az eltűnt aktákat, melyek azonban nem bírnak nagyobb stratégia jelentőséggel

és inkább történelmi jelentőségűek. Működése egy irat fontos, az, amelyik a tartaléktámadásra vonatkozik Reindl azonban rendkívül rafinált módon a sürgönyhivatalból is kicsalt egy udvari tanácsos kezéből néhány jelentősebb iratot, még pedig úgy, hogy

hadügyminisztérium nevében felhívta telefonon a tanácsost és megadta neki, hogy a nála jelentkező detektívnek szolgáltatassa ki az aktákat.

Azán személyesen ment el értük. A bécsi rendőrség most figyelteti va lamennyi külföldi állam követtségét, hogy megállapítsa,

melyik idegen államnak állott érdekében a Müller és Reindl által lopott akták birtokába jutni.

Reindl vallomásában azt állította, hogy Lengyelország számára dolgozott hogy a lengyelek fizették volna meg.

Az egész aktalopás esetében az a leg érdekesebb, hogy amikor a tolvajok látták, hogy a lopott akták nem bírnak fontosabb jelentőséggel,

hamisítással akarták az akták értékét emelni.

Ezért például az egyik iraton az 1916-os dátumot 1926-ra változtatták, több más iratba pedig beleírták, hogy azoknak nagyobb jelentőséget szerezzenek.

A bécsi államügyészség rövid időn belül vádat emel Reindl és Müller ellen. A főtárgyalás valószínűleg zárt lesz.

ELIDA
SZAPPAN, KRÉM, SHAMPOO, PUDER.

mint a zenekarból. Az ismert zsidó humorművész, Krain, a zaklatások követésében öngyilkosságot követett el.

A kommunista ifjú munkásszervezők moszkvai lapja arról ad hírt, hogy az utóbbi napokban Pétervár utcáin és gyűléstermokban ezert számba szórták széjjel az antiszemita röpcédulákat. Ezeket a röpcédulákat egy titkos nyomdában állították elő és terjesztését egy iskolaszövetet után kezdék meg, amelyen ezerötven személy vett részt és amelyen a lelkes antiszemita hecepreddikációt tartott.

Az egyre erősödő antiszemita agitáció hullámaiban azok a zsidók, akik a kommunista párthoz tartoznak, egészen elvesztették a fejüket és segítenek az antiszemita mozgalomhoz a kórus fujni. A zsidó kommunisták lapja, az „Ems” erős kirohanást intéz a vallásos zsidóság ellen és

a kormány segítségét kéri a zsidó templomok és tanházak ellen, amelyek szerintük a reakció mentővárai.

A zsidó kommunisták feldozó kísérlete, amely az oroszországi zsidó-kérdést a krími kolonizációban kísérlete megoldani, teljesen esődöt mondott. A krími telepéseknek több mint harminc százaléka elhagyta a kolóniákat és az egész kolonizációt közvetlen összeomlás fenyegeti. Mindezek a hírek világosan bizonyítják, hogy a zsidó-kérdést a forradalmi Oroszország öpen egy nem tudja megoldani, mint a cári Oroszország, és a cionista világszervezetnek meg kellene találnia a módot az oroszországi zsidóság kolonizálására, amely egyetlen kivételül a mai kaotikus helyzetből.

— Svájc kivételével az egész világon csökken a házasságkötések száma. Rómából jelentik. Európaszerte most készültek el a statisztikai hivatalokban az 1927. évi statisztikai adatai és érdekes képét nyújtják a ma életének. A házasságkötések mindenütt megkevesbedtek, úgy a legyőzött, mint a győztes államokban. Egyedül Svájc a kivétel ahol emelkedett a házasságkötések száma. Esztendők óta foglalkoztatja az államférfiakat, a nép nevelőit, papjait és orvosait az a kérdés, hogy miképpen lehetne elősegíteni a házasságkötések megszorodását. Olaszország már bevezette az agglégényadót és jutalomban részesíti a sokgyermekes családokat. A statisztikai adatok szerint 50 millió feletti az olaszok száma. Fél századdal ezelőtt Rómának még csak 226.000 lakosa volt, ma már 875.000 ember lakik az olasz fővárosban. Ausztria népességét erősen csökkenti a kivándorlás. A statisztika szerint az összeomlás óta 55.000 osztrák hagyta el hazáját.

— Meghalt Keller Áron Hersch nagy somkúti főrabbi. Alig egy napos gyengélkedés után vasárnap április 22-én meghalt 72 éves korában Keller Áron Hersch nagysomkúti főrabbi. Az elhunyt 26 éven át állott a hitközség élén és ezalatt az emberöltő alatt a legnagyobb szeretetet és köztisztelést élvezte nemcsak hívei, hanem az egész Kővárvidék zsidó lakossága körében. Temetése kedden délután a hívek, a hozzátartozók, az egész vidék és az erdélyi ortodox rabbikar általános részvétel mellett folyt le. Az első gyászbeszédet sógora, Baruch Bendit Lichtenstein tartotta fölötté, utána az elhunyt veje, Halpert Árnin nagysomkúti dáján, Krausz Mór nagybányai, Klein szilágycsehi rabbi továbbá a kápolnokmonostori, színváraaljai, erdődi és bethleni főrabbi beszélt majd veje, Klein Eliahu rabbi beszélt, míg a hitközség nevében Weisz Sámuel aelnök bucsuztatta az elhunytat és hervadtatlan érdemeit méltatta. A sírnál fia: Keller Izidor szikszói rabbi, Keller Jakab és veje, Mandelbaum Izidor bucsuztatták a halottat. Keller főrabbi utódjává a hitközség vejét, Halpert Árnin választotta meg, aki mint dáján már 15 éve működik Nagysomkúton.

Oroszországban ismét fellángolt az antiszemitizmus

Az ellenforradalmárok és kommunisták egyformán az antiszemitizmus jelszavával operálnak

(Uj-Kolozsvár, április 25. Az Uj Kelet tud.) Senki előtt sem újság, hogy Szovjet-Oroszországban az utóbbi hónapokban erős antiszemita-propaganda indult meg, amely egyszerre két irányban is folyik. Ugyanakkor, amikor az ellenforradalmi elemek propagandisztikus tevékenysége csaknem kizárólag az antiszemitizmus jelszavával operál és Oroszország felszabadítása érdekében szent háborút hirdet a zsidóság ellen, magában

a kommunista-pártban is és a mai Oroszország hivatalos közéletében egyre nagyobb tért hódít az antiszemita-mozgalom, amely az oroszországi zsidóságot egy két tűz közé szorítja.

A forradalmi Oroszországban ugyanaz történik, ami mindenütt másutt, akármilyen kormányzati rendszer mellett meg szokott történni: az ellenforradal-

márok azért szítják az antiszemitizmust, mert a zsidóságot tartják a forradalom szimbólumának, a kommunista pártokban pedig azzal keltenek hangulatot a zsidók ellen, hogy sajátos népi és vallási életük voltaképpen az ellenforradalom mentővára és megemésztetlen a forradalom szempontjából.

Rigán és Berlingen keresztül egyre aggasztóbb hírek érkeznek az oroszországi zsidó viszonyokról. E hírek szerint az orosz felhivatalos Pravda két hasábot szentel az orosz kommunisták között egyre növekvő antiszemitizmus problémájának és különösen súlyosnak tartja azt a körülményt, hogy

a zsidó kommunista munkásokat a gyárakban munkástársaik állandóan tetleg bántalmazzák.

Oroszországban újra köznapi lett a becsmerlésképen használt „Zsidó” jeltző, me-

lyet a szovjetkormány évekké ezelőtt be tiltott és a régi jelszó: „Üssétek agyon a zsidót és szabadítsátok meg Oroszországot!” — újra életre támadt.

Charkowban a helyi kommunista szövetkezet egy éles antiszemita proklamációt tett közzé. Moszkvában egy Kolbasin nevű kommunista hivatalnok levelet írt, amely ezekkel a szavakkal végződik:

„Gondoljatok a régi progromokra és vigyázzatok, nehogy felduljam házaikat és földönfutóvá tegyem családjaikat!”

A többi moszkvai lapok éles szavakkal szállnak síkra az egyre jobban elhalasztódó antiszemita kurzussal szemben, amely a moszkvai nagy állami színházban uralkodik. Lapjelentések szerint az állami színház főrendezője, Galavaszov, fokozatosan az összes zsidó művészeket elbocsátotta úgy az ensemble-ból,

YA!
ességek.
ulover leg-
ban csak
t-
tér 13.
k:
— lei 35
— lei 67
— lei 97
— lei 87
pedig az ál-
be az isko-
n a ponton
ni a modern
tartani nem-
n
irengést
lottak
hamar kide-
ok sincsen,
ográf jelzé-
resei voltak
ak.
forstogató-
egpárosol-
ne óru ut.
z úrbárik-
negbotozzák.
ajánlja fel
uszonót bo-
feljelentést
Moldovan
akit azzal
fosztogatta
vidékre tá-
gyanis tel-
kre utazott.
Taar ugy
an pillanat-
az eredeti
tette a má-
ogatta az
S
es
ári
pítányt,
gyben
elle a volt
obilüzettil
jel károsi-
tartása, a
ár néhány
Ma végre
tudta se-
es bűnpert
adbírósg.
legelőször
ellen ilyen
ijelentette.
z dr. Par-
hivatalos

Önjelöltek és politikai bohócok százai tarkították a francia választások színterét

Páris, április 25. A vasárnap lezajlott francia választások egyik legjellegzetesebb momentumát a jelöltek túlszáma jelölte. A legfantasztikusabb figurák, a legsötétebb ismeretlenség homályából előtűnő alakok léptek a dobogóra és vetelkedtek a választók bizalmáért. Az ismét életbeletett kerületi választási rendszer lehetővé tette, hogy hihetetlen arányokban felburjánozzék az önjelöltek nem éppen szimpatikus, de néha annál mulatságosabb típusa. A 3800 képviselő-jelölt közül, akik a mostani választáson felleptek, legalább ezer olyan jelölt volt, akik mögött saját személyükön kívül sem párt, sem érdekes csoport nem állt és akik mint ambiciózus „einzelreisenderek” igyekeztek befutni a politikai stadion porondjára. A választási küzdelem ennek megfelelően tarka és nem egyszer vásári képet nyújtott. Ebből a színes mozaikból ragadunk ki alább egy-két pillanatfelvételt.

Egy volt nyelvtanár, akinek Szalonikiból menekülnie kellett és most menedékházban él, szintén fellepett képviselőjelöltnek és évi 40 ezer frankot ígért képviselői napidíjából a választóknak. Esetleg 50 ezret is hajlandó fizetni. Természetesen, ezt az összeget igazságosan, egyenlően fogja felosztani a választók között, hogy öngyászatait néhány apró ajándékkal megörvendeztethessék, néha-néha pedig, vasárnapként kirándulást tehessenek, vagy pedig tetszés szerinti szórakozásra fordíthatják ezt az összeget. Mindezt sajátkezűleg írt és Páris külvárosában mindenütt kiragasztott plakátokon ígéri be a mélyen tisztelt önjelölt ur.

Egy másik önjelölt foglalkozására nézve tisztas hajművész, aki egyébként a történelmi Brutus névre hallgat, a francia imperializmus felelevenítésére szolgáló ligát alapított, amely egyfelől a régi latin vlághatalom feltámasztására, részben pedig a bubifrizura eltörlésére törekszik. A fontosabb programját a bubifrizura elleni küzdelem, amely hajviselet Brutus ur szerint az ördög találmánya és nemesak a nemzeti erkölcsökéssá alá, hanem a női fodrászüzletet is tönkreteszi.

Ugyanakkor moralista alapon áll egy másik jelölt, aki évekig tagja volt Páris városi tanácsának is. Ennek az a választási jelszava, hogy — „Le a szőlőfánccsokkal!” A legfontosabb nemzetgazdasági szempont, amelyre parlamenti tevékenységét akarja állítani, a következő: Franciaországnak vannak gyarmatai, de nem tudja azok kincseit kihasználni, mert nincs elegendő embere hozzá. A megoldás szerint nagyon egyszerű. És pedig az volna, hogy mindazok a munkaképes fiatal állampolgárok, akik manapság 10 ezer száma, talán 100 ezer számra is bolyonganak Páris éjszakai lokáljaiban, nevükön nevezve őket, a szőlőfánccsok és mindenféle gíglók, a gyarmatokra deportálásának kényszermunkára. Mielőtt ezt a javaslatot a parlament megvalósítja, a külkereskedelmi és fizetési mérleg passzívuma egyszersmindenkorra megszünik, a frank stabilizációja biztosítva van és a haza visszavonhatatlant és utóljára meg van mentve.

A jelöltek már van is némi sikere, amennyiben megszerezte a nagyhatalmu illatszergyáros és ujjában ujságrály Coty támogatását a javaslat megvalósításához. Monsieur Coty, aki a párisi lokálok tudimenzionált üzemének köszönhető egyre gyarapodó millióit, vakmerően harcol a lokálok elnépítenése érdekében, ami nagyon tiszteletreméltó

valami, azonkívül pedig nem jelent anyagi veszedelmet sem, minthogy a javaslat amúgy is megvalósíthatatlan.

Általában rengeteg új csillag jelent meg a francia választások egén, új nemzetgazdasági javaslatokkal, amelyek megvalósítására természetesen önmagukat tartják leghivatottabbnak. Az egyik lángelme például azt ígérte, hogy Páris összes bulvárait kettős gyümölcsfasorral szegélyezze, amelynek természetéből — garantálja, — az egész város pompásan meg tud élni. Egy másik jelölt, a Palais Bourbonban a kereszonalakat és a kálória-elméletet hirdette, egyben azt követelte, hogy az összes élelmiszerekre, tekintet nélkül arra, hogy üzletekben vásárolják, vagy pedig a vendéglőben szolgálják fel, új adóemet vessenek ki proporcionális alapon a szerint, hogy az illető táplálék milyen kalóriamennyiséget tartalmaz. Ezzel az adórendszerrel lehetővé válna az összes többi adóemetek eltörlése. Az egyetlen igazságos adóemerték az volna, hogy aki többet eszik, többet is fizessen.

Ezekkel a profán dolgokkal szemben az égi magasságok fenséges szférájában járt egy saját állítása szerint felreismert, de rendkívüli sikereiben gazdag költő, aki a Montparnase kerületben jelölte magát. Gyülekeket elvből nem tartott, röpcédulákat elvből nem osztogatott, plakátokat is elvből nem ragasztott ki a jelöltek részére felállított fatáblákon. Ezzel szemben minden halandót, aki szerencsétlenségére a választási helyiség előtt haladt el, megfogott és elmagyarázta neki transzcendentális programját.

Az 526 párisi jelölt és önjelölt között mégis a legmulatságosabb volt Louis Andrieux volt ügyvéd, Páris egykori rendőrprefektusa és Franciaország volt madridi követe, aki filozófiai doktor is, egyébként pedig 88 éves. A választási kampány alatt kis autóval járta be a kerületét, együtt írta magát asztal alá a parasztlégyekkel és olyan választási beszédeket tartott, amelyeket ellenfelei ép olyan szívesen hallgattak meg, mint az elpusztíthatatlan öreg radikális elváratai. Az egész Bassés Alpes kerületben mindenki nagyapának hívja s mindenki szereti. A választási körut alatt a következő mulatságos kis eset történt meg az öreg ural, amelyen Páris ma is mulat. Noyers községben tartott épen propaganda beszédet a „nagyapapa”, amelynek meghallgatására a legények elvitték menyasszonyaikat, a családapák pedig feleségeiket és gyermekeiket is. Hadd mulassanak azok is. Beszéd közben Andrieux a terem mélyén megpillantott egy tenyeres-talpas valakit, kigombolt bluzát és gyermekkel a karján. Ez a látvány arra indította az öreg urat, hogy a női választójog témájára ezvezen át.

— Madame, — mondotta mely meghajással, — ma Ön az egyetlen hallgató és köszönöm, hogy anyai kötelességet össze tudja kapcsolni a haza jölétének szolgálataival. Epen ezért megragadom az alkalmat és kijelentem, hogy en a női választójog meggyőződéses előharcosa vagyok és nagyon sajnálom, hogy ma még nem számíthatok a női választók szavazataira. De ha rá tudja beszélni tisztelt férjét, hogy rám szavazzon, gondom lesz rá, hogy négy év múlva, a legközelebbi választáskor az öreg Andrieux már Ön, egy virágzó gyermek tisztelt mamája, fogja megválasztani. Addig is engedje meg, hogy hála köszönetem jelöl a velem szemben tanusított figyelmességéért ezt a virágot átnyújthassam.

Ezzel a gálans képviselő-jelölt előszedte azt a virágcsokrot, amit a falu bejáratiánál kapott, utat tört magának a hallgatóság között, amely egyre hangosabb vihogással fordult a „nagyapapa” felé. Andrieux nem tudta, hogy min nevetnek az emberek, de mikor az aposztrofált személy elé jutott, maga is elkaegta magát mert a derek anyja — egy férfi volt, aki épen a munkából jött a gyűlésre és

magával vitte a legkisebb gyermekét is. Az ál-mama vigyorogva szólította meg az ölképedt Andrieuxot.

— Adja csak ide azt a virágot „nagyapapa”. A mélyen tisztelt papa én magam vagyok, szavazatomat még fogja kapni. De a virágzó fiu itt a karomon — leány és alig hiszem, hogy addig akarna várni, amíg ő fogja Önt megválasztani. Ezek a vezetők.

Párisban van egy szónok, aki a választások alatt alig tud szóhoz jutni, pedig a francia fővárosnak talán legjobb szónoka. Ez a szónok Leon Blum, a szocialisták korlátlan ura és parancsolója. Ellenjelöltje a párisi XX. kerületben egy kommunista volt, akinek eskély néhány évet kell leülnie hazaárulás miatt. A kommunista azt a kedélyes taktikát követték, hogy minden gyűlésre, amelyen Leon Blumnak kell beszélnie, jó tüdejű legényeket fogadtak fel, akik egy órával a gyűlés hivatalos megnyitása előtt

Meghalt Wrangel tábornok

Brüsszel, április 25. Wrangel tábornok, az orosz ellenforradalmi csapatok egykori vezére, hosszabb betegeskedés után tegnap Brüsszelben meghalt. Wrangel tábornok az orosz ellenforradalmi csapatok szétverése után előbb Jugoszláviában telepedett le, majd innen Berlinbe ment s néhány évvel ezelőtt telepedett le Brüsszelben. Halála az orosz ellenforradalmi körökben mély részvételt kejtett.

Végleg meghiusult a két antiszemita liga megegyezése

(Bucuresti-Bukarest, április 25. Az Uj Kelet tud.) Az Uj Kelet megírta, hogy a két antiszemita párt: a disszidens „Liga” és a Cuza-hú antiszemita az elmúlt szombaton tartották meg azt a kongresszust, amelyen helyre akarták állítani a két egymással ellenséges viszonyba került párt közötti békét.

A kongresszust a disszidens párt hivatala össze Focsaniba, amelyre meghívták Cuzát és táborukat is. A kiegyezés létrehozása nem sikerült, sőt a disszidens párt határozati javaslatba juttatta kifejezésre, hogy a Cuzaékkal való megegyezés örökre meghiusultnak tekinthető.

A két antiszemita párt közötti nézeteltérés még a múlt évből származik, amikor ugyanis Cuza elhatározta az antiszemita liga 1925-ben elfogadott alapszabályainak módosítását. Az új alapszabályok szerint a liga elnökének diktatórikus hatalma lett volna és tetteire nem lehetett volna felelősségre vonni. A módosított alapszabályt Cuza, a liga végrehajtó bizottságának jóváhagyása nélkül „A jó románok vezérloje” című röpiratban adta ki Jasiban. A végrehajtó bizottságot Cuza lépése meglepetésszerűen érte és dezavualta a vezért, rámutatva arra, hogy Cuza szempontjai nevétségesek. Cuzának vezérkarával való konfliktus idején történt meg a diákoknak szakítása is a ligával. A kivált diákok Zelea Codreanu vezetésével megalakították a „Mihály arkangyal” egyesületet, amely nem volt hajlandó többé Cuzával együtt működni.

A focsanii kongresszuson a liga kivált tagjai hajlandók lettek volna koncessziókat tenni Cuzának és ez indította őket arra, hogy Cuzát is meghívják a kongresszusra, ahol remélték, hogy megteremtethetik a békét. Cuza azonban nem jött el a gyűlésre és maga helyett egy „figyelőt” (obszervátort) küldött. Ezt a figyelőt Cuza felhatalmazta, hogy a következő határozati javaslat elfogadását kérje a kongresszustól:

„A kongresszus résztvevői újra belépnek a ligába, amelynek tejhatalmu vezére Cuza A. C. professzor, aki az alapszabályok és a szabályzatok értelmében „A jó románok vezérloje” című kiált-

ványban foglaltak szerint vezetheti a ligát.

Ennek a határozati javaslatnak elfogadása nem jelentett volna mást, mint Cuza ellenfeleinek száz százalékos kapitulálását és Cuza diktatúrájának sta-tuálását.

A kongresszus Cuza határozati javaslatát visszautasította. A kongresszus jegyzőkönyvileg válaszolt Cuza ajánlatára és rámutatott arra, hogy Cuza ajánlatának elfogadása a helyzetet még jobban elmegecsinéné és valószínű katasztrófát jelentene az ügy szempontjából. A jegyzőkönyvben kifejezésre juttatták, hogy a liga csupán az 1925 évi alapszabályok értelmében működhet és attól a liga nem fog sohasem eltérni.

Amidőn ezt a jegyzőkönyvet válaszképpen Cuza „figyelőjének” bemutatják, ez minden további nélkül visszautasította a disszidensek ajánlatát, hangsúlyozva, hogy Cuza csupán az ő ajánlatának elfogadása esetén hajlandó megkezdeni a tárgyalásokat. A megegyezés szerint végleg meghiusult és a két liga továbbra is egymástól függetlenül és saját szakállára izgat majd a zsidók ellen.

Teszler
posztó nagyáruházában

Nagy választék
szövet és béléssárkban

Főpostával szemben

Hirdessen az Uj Keletben

darav női selyem nadrág lei 98
pár hibátlan selyem harisnya lei 67

SZABO IENŐ
hivatáruházaiban,
CLUJ

—Wilkins élet jelét az...
ból jelentik...
szerint Wil...
átrepülte a...
ta., hogy az...
talált új sz...
élet jelét ne...
bortól ész...
sége kerül...
ban gépe ol...
anyira, ho...
sággal az...
egész utat...
közökkel te...
ménye a cs...
Kingsbayba...
ját, akivel...
pasztalait.

Butorbo
Buto...
előtt
FISC
buto...
Cluj, C

— Tizen...
se után ker...
kost lelki...
jelentik: Fa...
mives az is...
meghalt.
előzményei...
ezelőtt Fark...
sát, amiért...
azonban a...
pott. Az ut...
dóan hango...
nem hagyja...
készül. Cs...
zott rá, de...
ban elkövet

— Egy b...
sa egy szer...
ről jelentik...
cia-uton eg...
ki magát.
hasziasító sz...
Mészáros J...
Anna gyári...
szólította a...
fiatalembert...
csak abban...
litásának el...
igazolványt...
ember erre...
kijelentette...
el nem távo...
leszúrja. Me...
tott. Ezt ar...
tiv, hogy a...
védekezés...
rába. Közbe...
aki elfogta...
megállapítot...
vannak hív...
vottmultu n...

— Vereke...
nács ülésén...
városi tanác...
váltás kere...
lásu városi...
szocialista...
szólít Geme...
dében, mire...
lán álló vize...
set. Majd es...
nyán össze...
multus kelet...
nek kellett...
tens városat...
zárta az ülés

Jó i

Dr. Biró
(Piața Uni)

— Wilkins kapitány nem látta állati élet jelét az északi sarkon. Stockholm-ból jelentik: A Lokalanzeiger jelentése szerint Wilkins kapitány, aki nemrég átrepülte az északi sarkot, elmondta, hogy az északi sarkon sehol sem talált új szárazföldet, sem pedig állati élet jelét nem vette észre sehol. Swobortól északra a kapitány teljes sötétségbe került és a tomboló hózivatárban gépe olykor teljesen felbillent, ugyanígy, hogy gépe talpállványa valószínűleg az égnek állott. Wilkins az egész utat primitív technikai segédessz-közökkel tette meg, úgyhogy teljesítménye a csodával határos. Wilkins Kingsbayban várja Nobile expedícióját, akivel közölni fogja északsarki tapasztalatait.

Butorbevásárlók figyelmébe!

Butorszakságleteinek beszerzése előtt okvetlen tekintse meg **FISCHER ALBERT** butoráruházát **Cluj, Cal. Reg. Ferd. 61**

— Tizenhat évvel tettének elkövetése után kergette öngyilkosságba a gyilkost lelkiismerete. Székelyhegyvárról jelentik: Farkas György perkátai földműves az istállóban föbelötte magát és meghalt. Öngyilkosságának különös előzményei vannak. Tizenhat évvel ezelőtt Farkas agyonlőtte egyik haragosát, amiért 15 évi fegyházra ítélték, azonban a háború alatt amnesztiát kapott. Az utóbbi időben Farkas állandóan hangoztatta, hogy lelkiismerete nem hagyja nyugodni és öngyilkosságra készül. Családjá azóta állandóan vigyázott rá, de ma délelőtt óvatlan pillanatban elkövette tetteit.

— Egy budapesti áldetektív támadása egy szerelmes pár ellen. Budapestről jelentik: Tegnap hajnalban a Francia-uton egy suhanó detektívnek adta ki magát, igazolásra szólította fel egy hazasiető szerelmes párt, névszerűen Mészáros János gyárimunkást és D. Anna gyári munkásnőt. Mészáros felszólította a magát detektívnek mondó fiatalembert, hogy igazolja magát, mert csak abban az esetben hajlandó fejszólításának eleget tenni, ha rendőrségi igazolványt mutat fel. A kopottruhás ember erre konyhakést rántott elő és kijelentette, hogyha Mészáros azonnal el nem távozik a leány mellől, rögtön leszúrja. Mészáros erre rendőrt fűtött. Ezt arra használta fel az áldetektív, hogy a nőt leteperje, aki azonban védekezés közben beleharapott az orrába. Közben a rendőr is megérkezett, aki elfogta a támadó áldetektívet és megállapította róla, hogy Mihács Istvánnak hívják és huszonkétéves rovtornistuln napszamos. Letartóztatták.

— Verekedés a frankfurti városi tanács ülésén. Frankfurtból jelentik: A városi tanács tegnapi ülésén heves szóváltás kerekedett a különböző pártfalu városi tanács tagok között. Heyseszocialista városatya többször bele szólt Gemeinde bizottsági tag beszédebe, mire az utóbbi felkapta az asztalán álló vizeskanesőt és leöntötte Heyset. Majd egymásnak rohantak és csu nyán összeverekedtek. Általános tumultus keletkezett, melyet a rendőrség nek kellett feloszlátnia. A két renitens városatyát a fegyelmi bizottság ki zárta az ülésokről

Jó izlésű nő

nem túri magán a tennismél, uszónánál, táncnál az izléstelen hónapjszöröket. Eltávolításukra az abszolút a talmatlan „TOT” védtjejú angol szörvesztőt használja, mely az éktelen ször szájakat, archapákat nyomtalanul feloldja, eltünteti. — Ara csoutkaparóval együtt Lni 100. Ha valahol nem volna, forduljon

Dr. Biró gyógyszerészhez - Cluj (Piața Unirii). — Ne fogadjon el más!

— Véget ért az angliai vitorlászajóverseny. Londonból jelentik: Érdekes vitorlászajóverseny ért ma véget. Tegnap Falmouth kikötőjébe, 96 naps ut után befutott Ausztráliából egy négyvábógos német vitorlászajó. A német vitorlással egyidőben több más vitorlás is elindult, hogy egymással versenyezve tegyék meg Ausztrália és Anglia között az utat. A versenygyőztes német vitorlászajó világrekordot állított fel a vitorlások gyorsaságában.

— Tűz a vindsori városi kórházban. Londonból jelentik: a vindsori városi kórházban tűz ütött ki, melynek a kórház épülete teljesen áldozata lett. A betegek ezreit a katonaság és tüzoltóság hitelen erőfeszítéssel mentette meg a biztos puszulástól.

— Haják Károly hangversenye Zsufolágis megtelet nézőtér közönsége előtt tartotta meg hangversenyét szombat este Haják Károly hegedűművész, a marosvásárhelyi zenekonzervatórium professzora. Haják Károly művészetét az imponáló előadói készség jellemzi elsősorban, precizitás és intelligencia; érzelemvilágának mélységét talán azért nem hozta felszínre, mert műsorán inkább virtuóz darabok szerepeltek: Bruch, Tartini, Paganini, etc. Ott, ahol alkalma volt bensőséges, elmélyült érzésvilágát felszínre hozni mint Kreisler két csodálatosan szép és meleg kompozíciójában: művésze a legkiválóbb interpretátorok zengésével és elbűvölő közvetlenségével szólalt meg. Nagyon élvezetesen, sok színnel és figyelemreméltó kongenialitással játszotta el Saint-Saens Rondo capriccioso-ját is. Heve s temperamentuma Franccour Si ciliano-Rigaudon-jában jutott kifejezéshez. A többi interpretált darabok, melyek főleg a technikai készség dokumentálására voltak alkalmasak, szintén a művész nagy felkészültségéről tetek bizonyítást. A közönség Haják Károlyt megérdemelt, meleg ünneplésben részesítette.

5-6 leies koták
(10 drb. 60 lej, 20 drb. 100 lej)
modern táncok, dalok stb.
csak rövid ideig kaphatók
KIPÁLY J.
zeneműkereskedésben.
Siessen, mert elfogy!

— Hat házat és egy zsinagógát pusztított el a tüzvész Brailában. Bukarestből jelentik: Tegnapelőtt éjjel ismeretlen körülmények között tűz ütött ki Braila kereskedelmi negyedében. Az egyik divatruha üzletben. Az erős szél következtében a tűz hamarosan továbbterjedt és megsemmisített hat házat, valamint egy zsinagógát. A tűz tegnap délutánig tartott. A kár közel 50 millió lej. Negyven család hajléktalan maradt.

— Nitescu erdőmérnök vesztegetési bűnperét holnap tárgyalja a törvényszék. A kolozsvári törvényszék harmadik szekciója holnap délelőtt tárgyalja az egerbegyi erdővásárlással kapcsolatos ismert vesztegetési ügyet. A bűnper vádlottja Nitescu Stefan erdőmérnök. A Lebovits fatermelő cég annak idején nagy áldozatok árán vásárolta meg az egerbegyi erdőt, de mire megkezdtek ennek a kitermelését, Nitescu erdőmérnök különböző törvényszakaszokra hivatkozva, betiltotta a további munkálatokat. A jogtalan erdőki termelési tiltás ellen Lebovitsék felelősségi nyilatkozatot tettek az erdőszeti inspektorátushoz, onnan egy másik bizottságot küldtek ki az ügy megvizsgálására. A bizottság munkája közben Nitescu felkereste Lebovits Sándort és felszólította, hogy adjon át neki 30 ezer lejt, amelyért elintézi, hogy a megkezdett munkálatokat nyugodtan folytathassák. Lebovits kijelentette, hogy csu pán ugy fizeti ki ezt az összeget, ha bírságként röjják ezt rá és nyugtát adnak róla. Nitescu természetesen nem fogadta el Lebovits ajánlatát, hanem

felkereste Jahoda Károlyt, akitől előbb százezer, később nyolcvanezer, majd harmincezer lejt kért ugyanolyan címen, mint Lebovitstól. Az erdőmérnök ajánlatát Jahoda sem fogadta el, hanem megtette ellene zsarolás címen a bünvádi feljelentést a kolozsvári ügyészségen. Különösen jogász körökben nagy érdeklődéssel tekintenek az érdekes bűnper elé.

— Leégett Olaszország egyik legnagyobb fonó-szövő gyára. Milanóból jelentik: A biellai kerületben, Felsőitalia ipari centrumában tegnap leégett Olaszország egyik legnagyobb fonó-szövőgyárának mongrandói gyártelepe. A kár egymillió lírára rug.

— Felhívás. Felkérjük a cluji Kereskedelmi Akadémia felsőkereskedelmi iskoláját 1918-ban végzett kollégáinkat hogy a 10 éves találkozó érdekében címüket Zudor Jánossal (Cluj, Rembergyár) közölni sziveskedjenek. Zudor János, Szalay Miklós, Hirsch Gyula és Lévy Ferenc.

— Sajtőbemutató. Az Uránia-mozgó ma délután három órakor tartja meg sajtőbemutatóját a szezon egyik leggrandiózusabb filmjének: a Tamás bátya kunyhójának. A film, amelyet a román királyi udvarnak is bemutattak, előreláthatólag nagy érdeklődést fog kiváltani városzerte.

1 m. opál, tehérműre . . . . . lej 29
1 m. mosó crep . . . . . lej 29

SZABÓ IENŐ
divatáruházában,
CLUJ

— Tóth István képkiallítása és a vele kapcsolatos Farkas szalontai szöveget perzsaszönyeg és caramani függöny kiállítása 18-án bezárult. Nem mulaszthatjuk el regisztrálni azt az érdekes sikert, ami a kiállítást végigkísérte. Külön ki kell emelnünk a Farkas szöveget nagy sikerét, amit azáltal ért el, hogy az eredeti perzsaszönyegeket egy anyagában, mint színezésében a legtekélyesebben adja vissza.

— Anglia és Csehország között nem lesz vizum. Prágából jelentik: Az angol és cseh kormányok között tárgyalás indult meg annak érdekében, hogy a vizumot a két ország között eltöröljék. Az intézkedés mindenütt nagy örömet kelt, hiszen nincsen ország, amelynek népe ne érezné ennek a háborús intézkedésnek, amely ma már szinte jogsultságát veszítette, az életet és a szabad forgalmat megkötő nehézségeit.

— A rendőrprefektus fogadó órái. A Kolozsvári rendőrprefektúra felkért az alábbiak közlésére: Április 25-től kezdődőleg Mihai ezredes, rendőrprefektus a magánfeleket csak 11 és 1 óra között fogadja kihallgatáson.

— Influenza-járvány lépett fel Marosvásárhelyen. Tudósítónk jelenti: A változó időjárás következtében Marosvásárhelyen néhány napja heves influenza járvány lépett fel. A járványnak rendkívül nagyszámú betege van, akik közül számosan igen súlyos természetű grippében szenvednek. Ugyanakkor a változó időjárás következtében a városban már néhány hete dúló skarlátjárvány olyan mértékben terjedt el, hogy a városi járványkórház teljesen megtelt betegekkel.

— Egy tizenötévi fegyházra elítélt gyilkos büntetését a magyar Kuria 4 évre szállította le. Budapestről jelentik: A Kuria ma tárgyalta Dombay Lajos la dányi földműves ügyét, aki egy majális on összeszólakozott Molnár korcsmárossal, majd vadászfegyverével a szőlőhegyen lelőtte a korcsmárost. Mindketten régi barátok voltak, ugyanazt a leányt kérték meg feleségül, ki Dombaihoz ment nőül. A fahiban plety-

CORSO filmszínház
NATASA hercegnő

ka indult meg arról, hogy Molnár viszonyt folytat Dombai feleségével. A pletyka addig nőtt, míg a két férfi végül is összeütközött és Dombai agyonlőtte Molnárt. Dombai jelentkezett a kaposvári ügyészségen. A kaposvári törvényszék gyilkosságért 15 évi fegyt házra ítélte Dombait, a pécsi Tábla szándékos emberölés címén hét évre szállította le a büntetését, míg a Kuria ma megtartott tárgyalásán négy évre szállította le Dombai büntetését, azzal a megokolással, hogy Molnár Dombai lelki nyugalmát tette tönkre.

Motorkerékpárt
Lej 20.000-tól. — **segélymotor** Lej 70.0-tól, minden kerékpárra 5 perc alatt felszerelhető. Használt gramofonlemezeket becserél. Kétféle vízány gyújtó készűk Lej 100, használható 30 fele betegségűel, orvos nélkül is. — **Villanyegők** 50 gyf. Lej 32. — Ismertető füzetet és képes árlapokat 20- lej ellenében küld a **Motorica - Arad**

— Újabb százmillió dolláros kölcsönt adnak Ausztriának. Washingtonból jelentik: A Newyork Herald értesülése szerint az amerikai képviselőház pénzügyi bizottsága hozzájárult Ausztria újabb százmillió dolláros kölcsönéhez.

— Bernády vásárhelyi polgármester ma Bukarestbe utazott a renitens városi tanács tagok ügyében. Tudósítónk jelenti: Bernády György polgármester ma a városi tanács ülését negligáló városi tanácsosok aktaival Bukarestbe utazott. Marosvásárhely lakossága óriási izgalommal várja a polgármester útjának eredményét, mert ettől függ, hogy a városi tanácsot feloszlatják-e, vagy sem. Rendkívül érdekes és Erdélyben eddig egyedül álló jelenség az, hogy a polgármester személyesen kér vizsgálalat saját városi tanácsa ellen. A polgármester utját Vásárhelyen többfeleképen kommentálják. Szakértők jogi abszurdumnak mondják, hogy Bernádynak az a felfogása, hogy csak a renitens tanácsosokat cseréljék ki, érvényesüljön. Egyesek azonban azt hiszik, hogy a kormány módot fog találni Bernády kívánságának teljesítésére és meg fogja tenni a kívánt kieseréseket. Az általános várakozás ma már a vásárhelyi politikai köröket is magával ragadta, annak ellenére, hogy eddig a politikai kérdések mindig távol állottak a vásárhelyi városi tanács intencióitól.

— Német diákok tragikus tengeri kalandja. Párisból jelentik: Pénteken Monacóba érkezett Reinhold Lieben német diák, aki néhány héttel ezelőtt Walter Jansen nevű barátjával együtt csónakon indult neki az óceánnak. Lieben és Jansen egy-egy összehajtható gummicsonakon indultak el Hamburgból, később azonban megváltoztatták tervüket s az Atlanti-óceán helyett a Földközi-tenger felé vették irányukat. A gibraltári tengerszoros elhagyása után a két csónak viharba került s Lieben elvesztette szem elől Jansen barátját. Lieben csónakját a tenger ária Monacóba sodorta, ahol a teljesen kimerült diák tegnap ért partot. Jansen minden valószínűség szerint elpusztult a viharban.

Férfikalapot
fest,
tisztít,
vasal,
formál
Fehér Strada Memorandului 21.
(volt Unio-ucca)

Május, elsején nyílik meg a
DREHER sörkepi
(volt Lydo-kert helyén) **Cluciu Iános** ur igazgatása alatt

színház hercegnő
ani:
szület:
ak abba, amig
nt a teremből.
ejöveleim, leg-
al csendesbben
kum legnagyobb
holique fiatal ga-
ik. Lendülettel
ött füstölő ciga-
ben rövid bam-
nőjükkal együtt
seken. Egyideig
mintha könyita-
miről a szónok
nak, hogy az el-
rei közbekiallá-
gyűlést. Akkor a
bambuszbulok...
ak ilyen verete-
omást sem vesz
amelyek egyál-
egy szál pendér
háromszáz ifju-
jon.
nok
dalmi csapatok
ca meghalt.
ese után előbb
ány évvel ez-
örökben mély
két
ezése
vezeteli a li-
vaslatnak elfo-
na mest, mint
százezer kapí-
urájának sta-
tározati javas-
nagyszámú jegy
ajánlatára és
za ajánlatának
g jobban el-
katasztrófát
jából. A jegy-
latlák, hogy a
alapszabályok
attól a liga
yvet válaszké-
emutatták, ez
szautasította a
szantusulyozva,
ánlatának el-
megkezdni a
és szerint
liga továbbra
es saját sza-
k ellen.
er
ázában
ték
rukban
emben
eletben

Közgazdaság

A visszlezámitolási hitelek további leemelését tervezzi a Banca Națională

Nagyjából minden számottevő intézet 18 százalékra csökkentette a kihelyezési kamatlábát

(Cluj-Kolozsár, április 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap számunkban röviden közöltük, hogy a kamatlétszállítás kérdésében a fővárosi pénzüzetek újabb értekezletet tartottak a Banca Națională, amely alkalommal megállapítást nyert, hogy a bukaresti bankok eddig eléget tettek ez irányú vállalt obligóknak. Ebből az alkalomból azt is megállapította a jegybank igazgatósága, hogy a vidéki pénzüzetek, amelyek visszlezámitolási viszonyban vannak a Banca Naționalăval, hasonlóképpen 18 százalékra szállították le a kihelyezési kamatlábát. A kamatmaximálással egyedül a nagybancok voltak bizonyos tekintetben elégtelenek, amelyek arra mutattak rá, hogy nem adhatnak 10 százalékos pénzt a kisebb intézeteknek és mivelhogy a Banca Națională ragaszkodott ehhez a kamatlámból.

Jelenléteben mértékben csökkentették a vidéki dolgozó vidéki bankok hiteleit.

A rendes hitelforrások csökkentéséről a vidéki pénzüzeteket azután a Banca Națională úgy igyekezett rekompenzálni, hogy egymilliárd lejrel felemelte ezek

nek a bankoknak visszlezámitolási hiteleit, amire az állami tartozások likvidálásából létesített alapot használták fel, figyelembe véve az illető intézet pénzügyi fontosságát, honitását, szoliditását és rangidősségét.

Ezzel a még husvét előtt perfektuált hitelkeretemeléssel azonban nem fejeződött be a vidéki bankok hitelezése. Ertesítésünk szerint

a Banca Națională most a reeszkompt-hiteleknek újabb felosztásán dolgozik.

amelynél az egyes bankok szoliditásán kívül figyelembe veszik azt is, hogy az illető intézet milyen mértékben igényezett eleget tenni a Banca Națională dispozióinak a kamatlétszállítás kérdésében. A jegybanknak állítólag az a terve, hogy a fővárosi nagybancoknál a visszlezámitolási hittel fokozatosan az alaptőke és tartalékok összegének másfelzésére emelje, ami természetesen maga után fogja vonni a vidéki intézetek hitelezését is. Ennek a programnak megvalósítását a Banca Națională épen a bankok további magatartásától teszi függővé.

Külföldi pénznemek hivatalos beárlási árfolyama a CFR-nél. Az államvasutak vezérigazgatóságának intézkedése szerint a mai naptól kezdődően a CFR összes vonalain érvényes személy- és poggyásztiteldíjak fizetésénél az egyes külföldi pénznemeket a következő értékekkel elfogadják a vasúti pénztáraknak: arany és svájci frank 33 lej márká 40 lej, francia frank 6.70 lej, osztrák schilling 24 lej, pengő 29 lej, zloti 20 lej, cseh korona 5 lej, olasz lira 9 lej, dinár 3 lej, bolgár leva 1.35 lej, norvég korona 43.30 lej, dán korona 43.70 lej, hollandi forint 65.50 lej, török font 85 lej, danzigi gulden 33 lej, belga frank 5 lej.

Nagyrányu üzemkibővítés a Lugosi Textiliparnál. Néhány héttel ezelőtt számolt be az Uj Kelet arról az érdekes alapítkezemelésről, amelyet a Banca Marmorosch, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és a Kammer-konzern érdekében tartozó Lugosi Textilipar írt. hajtott végre békebeli alapítkezének valorizálásával. Ez a hatalmas tempóban fejlődő vállalat most nagyobb svájci kölcsönt vett fel, amellyel üzemét erőteljesen kibővít. Jelenleg a pamutfeldolgozó osztálynál a legmodernebb fes-

tele, fehérítő, appetura és bolyhosító építését kezdték meg, miáltal a gyár képes lesz az összes pamutból készült árukat minden színben kihozni, vagyis csupa olyan cikket, amelyek behozatala a magas vám miatt eddig majdnem lehetetlen volt és így ezekben az árukban erős hiány mutatkozik. Különösen specializálta magát a gyár a cipő és bőripar részére szükséges vásznakban (Dox, Belgier, Molinó, Cabot, köpperek, Inlet, közzásnak, Drina és ugynevezett „köser” vásznakban). A gyapjuosztály, amely eddig főleg takarókat és katonai szöveteket állított elő, már kibővített üzemmel dolgozik és eddigi cikkeit mellett divatszöveteket is hoz forgalomba. A gyár állandó fejlődése Pollák Árpád vezérigazgató és Csató igazgató koncepciózus üzleti politikájának eredménye.

Lényegesen csökkent a cseh textilgyárak hitele. Prágából jelentik: Az utóbbi időben a nemzetközi gyapotpiacokon megrárgult a nyersanyag, mivel pedig ugyanakkor a középeurópai államokban egyre hullámzik a gazdasági konjunktúra, Csehszlovákia textiliparának egy része válságba jutott. A helyzet rosszabbodását főleg az idézte elő, hogy a fővárosi exportlehetőségei lényegesen csökkentek, a Németországba irányuló kivitelt pedig majdnem teljesen stagnál annak következtében, hogy Németország egyes ipari ágaiiban a konjunktúra szemmel láthatóan rosszabbodott. A konjunktúra rosszabbodása elsősorban Németország textiliparjában jut kifejezésre. A keleti államokba való csehszlovák textilipar nem tudja egészében pótolni a Németországba irányuló textiliparot, annál kevésbé, mert a gazdasági viszonyok a legutóbbi időben a keleti országokban rosszabbodtak. Hozzájárult Csehszlovákia textiliparának pillanatnyi válságához a belföldi sok ingadozás is: a piacot egyszer olcsó áruval árasztják el, máskor pedig egyes árucikkekben hiány mutatkozik. Csehszlovákia textilipari körében ezért egyre élénkebb az az óhaj, hogy legalább a belföldi piac viszonyait szabályozzák. Nincs kizárva, hogy a textilgyárak a probléma megoldása céljából már a legközelebbi időben konferenciát tartanak.

Kommerciálizálják a gyümölcsstermelést is. Románia egyik legnagyobb jelentőségű exportcikke volt valamikor a nyers és félig feldolgozott gyümölcs, amelynek főleg Németország volt a legjobb vevője. Ezt a piacot, valamint általában az összes külföldi elhelyezési lehetőségeket a román gyümölcskivitel részben az export szervezetlensége, részben pedig a minőség leromlása miatt elvesztette és emiatt a termelés is alábbhagyott. A gyümölcsstermelés színvonalának leromlását viszont a magas költségek miatt főleg a hosszulejárta hitelek és az állami támogatás hiánya idézte elő. Ezen a helyzeten úgy akar most a kormány segíteni, hogy a gyümölcsstermelés indusztrializálását tüzte ki feladatául. Erre való tekintettel öltetett a földművelésügyi minisztérium által még 1926 januárjában kinevezett bizottságot, amelynek az a feladata, hogy szabályrendeletet dolgozzon ki a gyümölcsstermelés megújításáról, a termelés ipari feldolgozásáról, valamint egy a nyers, mint az indusztrializált gyümölcsnek szisztematikus értékesítéséről. Az új szabályrendeletet a júniusban, vagy júliusban fog életbe lépni.

Uj nemzetközi vonat Berlin és Konstantinápoly között. Május 19-én fontos vasúti konferencia lesz Konstantinápolyban, amely a Szimplon-expressz közlekedésének kibővítésével fog foglalkozni. Terv szerint a konferencia el fogja határozni, hogy Berlin és Konstantinápoly között külön nemzetközi vonalakat közeledjék, mégpedig Prágán és Bukaresten keresztül, vagyis Ausztria, Magyarország és Jugoszlávia megkerülésével, miáltal a menetidő lényegesen rövidíthető lesz. Ezen a konferencián Romániát Miculescu mérnök, a CFR kereskedelmi igazgatója fogja képviselni, aki jelenleg Brüsszelben vesz részt azon a vasúti konferencián, amely a nemzetközi forgalom tekintetében 1928-ra érvényes nemzetközi megállapodás felett határoz.

Hirdessen az Uj Keletben

HAMBURG-SÜD
és BALTIC-AMERICA-LINE

A legnyugatibb, a legmodernebb és leggyorsabb gőzhajó Dél-Amerikában!

Rendszeres indulások: HAMBURG-ból és DANZIG-ból ARGENTINIA-ba URUGUAY-ba BRAZILIA-ba az EGYESÜLT ÁLLAMOK-ba és CANADA-ba a „Cap Arcana”, „Cap Polonia”, „Cap Norte”, „Monte Cervantes”, „Polonia”, „Estimio”, „Litania” stb. kenyelmes gőzhajókkal. Hamburg - Brazília 32 nap alatt! Hamburg - Argentína 15 nap alatt!

Menetjegyeket és díjtalan felvilágosítást küld

HAMBURG-SÜD

București, Bulev. D. Nicolae Goleșcu 41 bis (a Gara de Nord épületében)

TIMISOARA, I. C. Brătianu No. 6.

CERNAUȚI, Regele Ferdinand 27.

CHIȘINAU, Negustorilor 22.

PENZSZEKRENYEK

MAJLISZ SZOLID, ELEGANS, OLCSÓ.

4000 LEITŐL KEZDVE

HEINRICH LEWENTHAU

CEGNEL, BUCUREȘTI, CALEA MĂȘILOR 80

KIVÁNTA INGYEN AJEGYVEKET KÜLDÖK.

KERESÉK KÉPVISELŐKET AZ ORSZÁG MINDEN VÁROSÁBAN

Tovább tart a

MAGAZIN

PARISIEN

teljes kiadásban.

Az óriási áruválogatásból e héten is kiadásra kerül az egyes osztályok készlete.

Vidéki kereskedők

rövid áru, galanterie és játékaru szükségletüket bevásárolhatják gyári áron a'ul.

Megkezdődött a

csipke-hét!

Minden elegánsan öltözködő hölgy számára itt az alkalom.

Ne halassa tovább bevásárlását

TÖZSDE

A piac változatlan

DEVIZÁK	Kolozsvár	Valutapiac 1928 április 25 (Rador)								
		Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork	
Nyitás	Zárta									
Zürich	3120-3125	—	—	459.0	3110	1103375	13698	65050	192775	
Newyork	161-16175	51837	51890	—	16130	57250	71060	3375	—	
London	790-791	2533	25362	12402	789	29425	346912	16474	48812	
Páris	633-640	204225	204250	—	636	2253 5	27975	13285	39362	
Milano	55-560	2734	2733	13390	—	301625	374522	17795	52712	
Prága	479-480	153750	153750	—	478	169650	210550	—	29650	
Budapest	2845-2835	—	9062.0	—	2825	—	12410	5814750	—	
Belgrad	—	—	91325	—	280	—	1251	2120	—	
Bukarest	—	—	32450	—	—	1 08	1251	593850	176	
Varsó	—	—	5820	1580	—	35850	445	2120	63	
Bécs	—	—	32325	—	—	6420	7963	37835	—	
Berlin	2270-2280	7300	7300	—	1820	80625	—	47482	—	
	3865-3875	12405	12410	—	2240	1359125	16996	80690	—	

Száz lej árfolyama. Zürich (100) 32325, Páris 1580, Budapest 35850, Bécs 44500, Prága 2120.

Csütörtök, 1928 április 26.

00000

PANAMA

megj

a Párisi

TARK

nálam

Férfi és női

málók és al

CAL

K

PANAMA CLUZ

00000

Szinház

Mag

Csütörtök: Me

ujdonosság

László, H

estéje: 50

árak. Sor

Péntek: Mág

utolsó est

helyárak.

Szombat d. u

estéje előad

györgyi l

adást tar

Szombat este

donság e

genda. 3

let 39. sz

Vasárnap 5

Rendes h

Vasárnap es

(Operettu

val, Men

Sorozatsz

Hétfe: Játék a

10 leies

dramái el

Jenő dr.

bucsuja.

sa. Soroz

Kedden, máj

operette

miere bé

Mendéve

zatszám

Szerdán és a

NEBONA

A szin

Műsorválto

színház műs

történt: Vas

az óriási sik

re, amelynek

só előadása

társulat bucs

a kastélyban

szerepekben

Jenővel, Mih

Lászlóval, H

esti előadást

tartják meg,

hétfő esti elő

szölyének az

esőbb hely.

előadásra tar

mert bizony

den jegyet e

Zenebona

J-én. Soha

nem várt kö

a Zenebona

előzi. Minde

társaságokba

logdivatosab

na s azok, a

nem győzne

ról, a kitűnő

kacagató szá

óta a legnag

lyosította a

rálynő, Eva,

kezeses siker

május 1-én

estére kivétel

jegyeket.

PANAMA Hölgyeim! PANAMA
megjött a panamám
 a Párisi és bécsi újdonságok
TARKA PANAMA
 nálam 250 Lei darabja

Férfi és női kalapokat 48 óra alatt formázok és alakítok a legújabb formákra gyári árak!

CARMEN
 KALAPÜZEM

PANAMA CLUJ CAL. VICTORIE 4. PANAMA

Színház - Művészet

Magyar Színház műsora

Csütörtök: Mesék az írógépről. (Operette-újdonság 14-edszer. Kolbay, Mende, László, Ihász. Az olesó hét harmadik estéje: 50, 40, 30, 20 és 10 lejes helyárak. Sorozatszám 329).

Péntek: Mágus Miska. (Az olesó hét utolsó estéje: 50, 40, 30, 20 és 10 lejes helyárak. Sorozatszám 330).

Szombat d. u. fél 4 órakor: Tolonc. (Ifjúsági előadás olesó helyárakkal. Szentgyörgyi István föllépésével. Bevezető adást tart dr. Kiss Ernő. Soroz. 331).

Szombat este fél 9 órakor: A Dybuk. (Újdonság először. Héber kabbalista legenda. 3 felvonásban. Premiére-bérlet 39. szám. Soroz. 332).

Zenebona. A legelső dzsessz-operett. Az operák színpadára a Jonny huzzd rá! az operétszínpadra pedig a Zenebonával vonul be a dzsessz-bend. A legelső dzsessz-operettnek, a Zenebonának kedden este lesz nálunk a nagy izgalommal várt premiére, a zenekarban igaz, hamisítatlan dzsessz-bend fog ülni, a főszerepeket pedig Kolbay Idikó, Mende Klári, Kiss Manyi, Kőszegi Margit, László Andor, Ihász Aladár, Leóvey Leó, Réthelyi Ödön, Fülöp Sándor fogják játszani. A jövő hét minden estéjén a Zenebonát fogják adni!

Vasárnap 5 órakor: A Dybuk. (2-odszer. Rendes helyárak. Sorozatszám 333).

Vasárnap este 8 1/2 óra: Aranyhattyu. (Operette-újdonság 10-edszer. Kolbayval, Mendével, Lászlóval, Ihással. Sorozatszám: 334.)

Hétfő: Játék a kastélyban. (50, 40, 30, 20, 10 lejes helyárak! Az évad utolsó drámai előadása! Poór Lili, Janovics Jenő dr., Mihályffy Kemény, Hoykó bucsuja. Az olesó hét utolsó előadása. Sorozatszám: 336.)

Kedden, május 1-én: Zenebona. (Jazz-operette-újdonság, először. Premiére bérlet 40. szám. Kolbayval, Mendével, Lászlóval, Ihással. Sorozatszám 335).

Szerdán és a rákövetkező napokon: ZENE-
 BONONA!!!

A színházi iroda közleményei

Műsorváltozás. Hétfőn olesó este. A színház műsorában a következő változás történt: Vasárnap este a Bizánc helyett az óriási sikerű Aranyhattyu kerül színpadra, amelynek ez lesz az idei évadban utolsó előadása. Hétfőn este pedig a drámai társulat bucsujául Molnár Ferenc Játék a kastélyban című darabját adják, a főszerepekben Poór Lilivel, dr. Janovics Jenővel, Mihályffy Lászlóval, Kemény Lászlóval, Hoykó Ferencel. Ezt a hétfő esti előadást az olesó mozihelyekkel tartják meg, vagyis a Játék a kastélyban hétfő esti előadására 50 lej a legdrágább szölyének az I. sorban s 10 lej a legolcsóbb hely. Jegyekről erre a hétfő esti előadásra tanácsos előre gondoskodni, mert bizonyos, hogy egy nap alatt minden jegyet elkapkodnak.

Zenebona a Magyar Színházban május 1-én. Sokáig olyan lázas érdeklődéssel nem várt közönség újdonságot, aminő a Zenebona keddi esti premiérjét megelőzi. Mindenki a Zenebonáról beszél, társaságokban, utcán, kávéházakban a legdivatosabb társalgási téma a Zenebona s azok, akik Pesten látták a darabot, nem győznek beszélni a ragyogó zenéről, a kitűnő dzsessz-bend zenekarról, a kacagtató szövegről. A Zenebona évek óta a legnagyobb operettsiker. Elhomályosította a Mers-e Meryt, Csárdáskirálynő, Eva, Luxemburg grófia emlékeztetés sikerét. A Zenebonának kedden, május 1-én lesz a premiére s erre az estére kivételesen már most árusítják a jegyeket.

ASTRA

Román Biztosító Társaság

Vezérigazgatóság

Bucuresti, Calea Victoriei 86, etage II.

Köt házasági, születési és életbiztosításokat, garantálja az egész biztosított tőke kifizetését levonás nélkül. — A halotti bizonyítvány benyújtásakor azonnal előlegezi a biztosított tőke negyedrészt, a pillanatnyi szükségletek fedezésére, a fennmaradó összeget pedig három hónapon belül kifizeti. Forduljon bizalommal képviselőinkhez.

Keresünk biztosítékkal rendelkező képviselőket minden városban

Magas jutalékokat és díjat fizetünk

Dybuk. A legmegrázóbb, legmisztikusabb színjáték a Dybuk című héber kabbalista legenda, amely diadalmasan bejárta az egész világot. A Dybuknak szombaton este lesz nálunk a premiére s vasárnap adják másodszer.

Zenebona. A legelső dzsessz-operett. Az operák színpadára a Jonny huzzd rá! az operétszínpadra pedig a Zenebonával vonul be a dzsessz-bend. A legelső dzsessz-operettnek, a Zenebonának kedden este lesz nálunk a nagy izgalommal várt premiére, a zenekarban igaz, hamisítatlan dzsessz-bend fog ülni, a főszerepeket pedig Kolbay Idikó, Mende Klári, Kiss Manyi, Kőszegi Margit, László Andor, Ihász Aladár, Leóvey Leó, Réthelyi Ödön, Fülöp Sándor fogják játszani. A jövő hét minden estéjén a Zenebonát fogják adni!

Corso filmszínház műsora

Csütörtök 5, 7, 9 Natasa hercegnő. Szenzációs újdonság.

Péntek 5, 7, 9 órakor Natasa hercegnő. Szenzációs újdonság.

Szombat 5, 7, 9 órakor Natasa hercegnő. Szenzációs újdonság.

Az Edison filmszínház műsora

Csütörtök 5, 7, 9 óra **Mohikánok véme.** Péntek 5, 7, 9 óra **Mohikánok véme.**

Erdekesítő cow-boy drama, főszerepben Amerika legbravurósabb lovasa **Ken Maynard** és **Tarzan** a csodáló.

Ruhák
 legdivatosabban készítenek
Áron Dávidnál
 Cluj, Calea R. Ferdinand
 32.

Utazó urak! Hotel Park
 (vis a vis gara Satu-Mare)
Restaurant Katz **המטבח** kitűnő házi koszt, gyors és figyelmes kiszolgálás. Garantált féregmentes **szobák kaphatók**

INGYEN gummi-bélyegző
 Bárkinek, aki kb. 1000 lei értékű nyomtatványt rendel nálam, a legolcsóbb árban számítva, ingyen készítek egy szép bélyegzőt. **KATZ** nyomda és bélyegzőgyár, Cluj, Str. Regina Maria 37.

Most jelent meg!

Hogyan lett a romantikus zsidó költőből az angol világbirodalom legelső embere, lordkancellárja, a királyné legbefolyásosabb tanácsadója

DISRAELI élete

Andre Maurois művének fordítása.

Az első magyarul
 DISRAELI életrajz

ára 272 L.

Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályában, Cluj

Ne adjon ki tizedeket lexikonért

mert 16 kötetes legmodernebb lexikon 2400 lei

Most jelenik meg a legújabb magyar lexikon

Tolnai új Világlexikon (1926-1928)

16 kötetben, több mint 5000 oldalon sok ezer képpel albumalaku díszkötésben. Eddig megjelent és kapható

I-től IX kötetig

Kötetenként szállítjuk 150 lejért Az eddigi 9 kötet portómentes küldéssel 1300 lei. — Garantáljuk a teljes 16 kötet leszállítását 2400 lejért.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésné, egy szö 5 lej, vastagabb betűtíve: 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Alláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Benősülne negyvenéves izraelita magánőfőosztályos. — Közeledések teljes névvel „Ipar, kereskedelem” jellegre a kiadóhivatalba. 430

Veszék ócska téglát, ajtót és ablakot. Címet a kadóba kérek.

Gramofon-plattent von den berühmtesten jüdischen und jüdische Volksänger in grösten Auswahl und billigt zu haben in der Buchhandlung **Safruth** Cluj, P. M. Viteazui Nr 39. 415

Hunwald
 Cluj, Str. Vlahuța (volt Bolyai-u.) 3. Telefon 1-47 szám

Kefeáru ecsetáru
 olesón **Müller**
 kefeáru, — Cluj, Str. Jorga 14
 Kerjen ajánlatot

Az orástitel
 (Szászváros) Bulevard kavéház elad jutányos aron asztalokat, székeket, hordókat, hűtőszekrényeket, új Singer billiárdasztalt, kézi kocsikat és egyéb kávéházi és otthoni felszereléseket. Felvilágosítást a Bulevard kavéházban. Orástitel (Szászváros)

35 éves kiseseládu metsző-kantor **יוסף שוורץ** állást keres Cim a kiadóban. 431

Eladó részletfizetésre, öregseg miatt, tészlázai óta fennálló üzlet, házakkal, a község legforgalmasabb helyén. Érdeklődők forduljanak **Hevizi Nátán**, Hoghiz címre.

Ügyes

segéd

a cipőszakmában jartas, önök ki-szolgáló, azonnali **felvételük**. Irásbeli ajánlatok jozset Emil, Tg-Mures címre küldendők

Román, német és héber órákat ad diplomás tanár. Cim a kiadóban

Zongora kitűnő állapotban, olesón eladó. Cim a kiadóban. 403

Női és gyermekruha varrást szélesen és jutányosan vállalok. Calea Victoriei 57. ajtó 3. Több évi gyakorlatomat nagy szalonokban szereztem.

Szállodák, fürdők, panziók részére

ponyvaváson kertiernyő, kertinyugagy nagy választékban. Mintázzék ajánlatot szölgélok. matrác és butorhuzatok rolettaváson és rud atrik és butorrugó

Boskovics József
 Cluj, Strada Reg. Maria 15. szám
 Telefon 9-10.

ISTEN, EMBER, ÖRDÖG

Írta: Jakob Gordin

— Dráma 4 felvonásban. —

— Fordította: Szabó Imre

Herschele: Ugyan, hogy jut ilyenre eszedbe, gyermekek? Hogy kerülhet ide a néni?

Freide: Nem tudom, de nagyon sokat gondolkodok erre.

Herschele: Kis bolond, inkább nézd: milyen szép fülöngőt vettem nekem! (Átadja az ékszeres dobozt.)

Freide: (Kinyitja.) Jaj, milyen szép! (Lelkesülten.) Mint tiszta vízesépp a napon, úgy szikrázik mind a két kő. Azt hiszem, jól fog állani. (Felpróbálja.) Nagyon szép! (Odafut a tűkörhöz.) De mi hasznom van belőle! (Ismét elszomorodik.) Semmiből nincs igaz örömem. Egyre úgy érzem, mintha kigyó marná a szívemet. Maria és véretem szívia.

Herschele: Kedvesem, most lesz egy kis dolgom. Erigy vissza a szobádba.

Freide: Tudom, szívesebben foglalkozol a kasszával...

Herschele: Hallgass ide, kérlek, Freide, Beszéltem emberekkel... a nyáron, ha isten megsegít, elutazunk Bécsbe valamelyik professzorhoz. Nagy isten, ha megsegít!... Talán meg fogsz egy ívval ajándékozni. Többet nem is kívánok tőled.

Freide: Nem, nem, én beteg vagyok, nem akarom... nem szabad, hogy gyerekek anyja legyek.

Herschele: Azt mondd, hogy beteg vagy? Igen, igen! Tudom. De akkor minék a gyermek? A te egészség fontosabb nekem a gyermeknél! Mi bajod van voltaképpen?

Freide: Semmim nem hiányzik, még sincs semmim! Gazdag vagyok, mégis sokkal szegényebb Cipendél... Elfoglaltam az anyám helyét, de nem találom meg a magamét. (Sir.)

Herschele: Nem értelek, mit akarsz?

Freide: Boldog akarok lenni! Szerző meg a boldogságomat, adj vissza saját magamnak!

Herschele: Freide lelkem, te magad se tudod, mit akarsz!

Freide: Semmit nem akarok, semmit nem kérek. Csak egy dolgot, hogy beteg szívem érezze azt, amit érzett akkor, amikor te még a hegedűn játszottál. Emlékszel?

Herschele: Kis bolond vagy! Hiszen akkor nem is tudtunk boldogságról. Olyan irigyzatos szegénységben éltünk és olyan érzéseink voltak, amiket nem szabad fölécsztenünk.

Freide: Hogy érted ezt? Hát akkor a hegedű hazudott? Nem, nem, én nem hiszem, hogy hazudott volna! Rémes dolog még gondolni is ilyesmire. De nem értelek, miért lettél hozzám olyan idegen?

Herschele: Nem vagyok idegen hozzád, dehogyan vagyok. (Kinyitja a szekrényt és belenéz.) Meddig is olvastam? Azt hiszem háromszorig. Mi?

Freide: Gyere ide, vedd a hegedűt és jász meg egyszer. Jász s én úrra leülök a lábaidhoz.

Herschele: Ugyan mit beszélsz már, gyermek! Jászak! Már több, mint két éve, hogy nem volt hegedű a kezemben. Azt hiszem, én már soha többet hegedűlni nem fogok!

Freide: Soha többet? Minden meghalt? Semmi vissza nem tér többé?

Herschele: Nem értelek, mi van veled Freide? Nyugodj meg, térj magadhoz... én majd átnézem a számadásokat. Erigy, aludj nyugodtan. (Hídegen megcsókolja a nő homlokát.)

Freide: (Feláll, hosszasan néz Herschele-re, azután lassan mondja) Jó éjszakát! (Szemeiből könnyet töröl. El.)

Herschele: Ugyúgyis, nincs rendben ez a szegény fiatal teremtés. Holnap doktorért küldök. (Iszik egy pohár bort, azután visszamegy a pénzeszekrényhez és olvas.) (Négyezer, ötezer, hater... Az ember nézi ezeket a papirokat és a szíve megrezzen örömmel. Az

ember mindenről megfellebbezik, némelykor még az alvásról is. Megfellebbezik, hogy ennie kellene, hogy pihennie kellene... Minden bankó beszél, mint valami élő, kellemes teremtés, minden csekk megsimogat, mint egy meleg, friss szél. Mennyi öröm, hatalom, élvezet van ezekben az apró nyomtatott papirdarabokban.

Muzsik

(Észrevétlenül, lábujjhogyan jön és kis távolságban megáll Herschele mögött.)

Herschele: Nagyszerű! Az ezresek úgy szaporodnak, mint a bibliai fejezetek: egy fejezet, még egy fejezet... hat fejezet... hét fejezet, nyolc fejezet.

Muzsik: Mi az, reb Hersch, maga nem hisz nekem? Maga ellenőrzi a számadásaimat?

Herschele: (Megijed) Maga az, reb Uriel? Csak utána néztem, hátha valami tévedésre bukkanok!

Muzsik: Igen, látom. Én magam is tévedtem egy kicsit és pedig abban, hogy túlzott bizalommal vagyok maga iránt és hogy nagyon is kioktattam magát. Egész jó kereskedő lett már magából! És mondhatom, egy kicsit megcsavarta az orromat, ahogy maga az előbb itt beszélt: az én pénzem, az én gyáram, az én irodám, az én pénztáram! Majd én utasítok, majd én meglátom! Hogy őszinte legyek, nekem nem nagyon tetszik, hogy maga itt csak úgy per sén az ur akarja a dolgokat csinálni.

Herschele: Nyugodjék meg. Én elismerem, hogy maga éppolyan ur itt, mint én.

Muzsik: Maga ezt most mondja, amikor mi itt ketten vagyunk. De hogyan győződöm én meg a maga állításáról, amikor az én távollétemben csinálja az üzleteket. Én nem csináltam irásos szerződést magával, mert úgy gondoltam, hogy zsentlemannal van dolgom. Én ugyan elvben kinevetem a zsentlemeneket, de tudom rólok, hogy szavahihető ember. Ezek után azonban őszintén megvallva, félek tőlük. Maga már tulokos nekem és a kasszában egy kicsit sok a készpénz...

Herschele: Hát ha nem hisz nekem, könnyen olválhatunk. Ha akarja, már holnap!

Muzsik: Holnap? Félek, hogy egész éjjel nem fogok tudni aludni. Látam, maga egész különös élvezettel olvasta a bankókat. Ugy olvassa, mintha az egész sajátja lenne.

Herschele: Hát akkor mit akar? Szeretném tudni őszintén, hogy mit akar?

Muzsik: Egyszerűen el akarom venni éjszakára a hetvenötzezer rubelt. (Néhány lépést tesz a szekrény felé.)

Herschele: (Bedobja az összes pénzt a zsákba és lezárja a szekrényt.) Mit gondolsz? A fejemre estem, hogy én magának átadjak ennyi pénzt?

Muzsik: Nem is tudom, miért lütem magának! Most látom csak, hogy kívül volt dolgom!

Herschele: Rendben van! Holnaptól kezdve nem kell hinnie bennem!

Muzsik: Holnaptól kezdve? Holnap talán már késő lehet. Csak nem hiszi, hogy engem olyan könnyen az orromnál fogva lehet vezetni. Maga tévedett az emberében. Kedves, istenfő, jámbor emberkém!

Herschele: Ne higgye, hogy én majd mindenne ament mondom, amit maga el akar hitetni velem. (Reszket az izgalomtól.)

Muzsik: Ó, én jól tudom, hogy maga milyen tehetséges kereskedő lett. Én voltam a mestere, de hol vagyok én már maga mögött!

Herschele: Hát ha nem tetszik az ábrázolom, nem vesz tanulak az es-

kiüvéjéhez. (Bezárja a kasszát.) Jó éjszakát! Megyek aludni!

Muzsik: Nagy tévedés! Maga nem megy aludni! (Elállja útját.) Ha nem akarja kiadni a pénzemet, irjon alá egy elismervényt, hogy ezézer rubellel tartozik nekem... Maga könnyen csődöt mondhat, vagy tudom én mit csinálhat és akkor én legalább csődbiztos rendelkezhetek ki. Mindjárt megírom a kötelezvényt, maga meg aláírja.

Herschele: Hogy képzeli, megboldultam talán? Azt hiszi, hogy aláírom a maga papírosát? A rongy kötelezvényt?

Muzsik: Mit mond? Még csak alá sem akarja írni?

Herschele: Nem írom alá! Ha maga eddig hitt nekem irásos megállapodás nélkül, akkor legyen szíves, higgyen még egy éjszakát.

Muzsik: Egy percig nem hiszek tovább magának! Erre engem senki nem kötelezhet! Irja alá a papírosát, vagy adja ide a pénzt!

Herschele: Ugyan menjen a fenébe! Ha nem hisz nekem, akkor ne higgyen! Ajánlom magam!

Muzsik: Mondtam már, hogy nem hiszek magának. Nem hiszek! Nem hiszek! (Kitépi Herschele kezéből a kulcsot és odamegy a szekrényhez, hogy kinyissa. Herschele azonban nem engedi, tülekedik, azután magához ragadja a pénzeszsákot és fut. Herschele utána.)

Herschele: Gyilkos! Gazember! Toj vaj! Add vissza a pénzt! (Galléron fogja) Nem engedlek ki, ha tudom, hogy megdöglesz, akkor sem! Ide a pénzt! (Tülekednek. Muzsik kitépi magát, odafut az asztalhoz és megpillantja a dugóhuzós kést.)

Muzsik: El tölem! Látja itt a kést? Nem állok jót magamért! (Mialatt Muzsik beszél, Herschele dültöt reszketve ezeket mondja: A pénzemet! A pénzemet!)

Herschele: Igen! Hát meg akarsz ölni? Megakarsz gyilkolni? Elraboltad a pénzemet és kést is emeltél ellenem! Bitang gyilkos!... Vissza a pénzt! Add ide a pénzt! (Kitépi a közben felvett kést Muzsik kezéből. Dulakodnak, mindketten a földre esnek. Herschele kitépi Muzsik kezéből a kést és beledöfi a nyakába.) Nem! Inkább itt fogsz megdögleni, de a pénzt nem viszed el. Ez az én pénzem! Az egész pénz észó ródik. Freide s Leizer tédten befutnak)

Freide: Jaj nekem, mi történt itt?

Herschele: (Összeszedi a pénzt és mint egy örült hajigálja vissza a zsákba.) Az én pénzem! Az én pénzem! Az én pénzem!

Függöny.

NEGYEDIK FELVONÁS.

(Nagyon szegényes szoba, Cheskelék házában. Az ajtó mellett vízeputtony, a kályhánál nagy darab fahasábok, asztal, hosszú fapad, két kis szék és egy zsámoly. A fal mellett szegényes ágy és rozoga szekrény.)

Szováta-fürdőn

Villa Speranza

uri panzio

Szováta-fürdő

a kitünően ismert וילא ספרנצא panzio a villa SPERANZA-ban, lényeges átalakításokkal, ezidén már

június hóban megnyílik.

Élismerten elsőrangú konyha, csukolt veranda. Bejáró vendégeknek külön étterem. — Felvilágosítással és kívánatra prospektussal szolgál, előjegyzést elfogad dr. Krausz Józsefné f. ruháin, Dicsőszentmárton (Dicsőszentmárton)

Németgyártmányú
gyermekkosci
különlegességek

1928. évi modelljei
kizárólagos áru a

"Hercules"
áruházban

Cluj, Calea Reg. Ferd. 12.

Képes árjegyzék díjtalanul

Figyeljen a címre

Kedvező fizetési feltételek

Viszonteladónak vagy árkedvezmény

Cheskel: (A küszöb mellett áll és fadarabokat hasít baltával. Dobe az asztal mellett ül, zsákot foltoz.)

Dobe: (Csöndesen) Huszonegy, huszonekettő, huszonhárom, huszonnégy. Ejnye no, most már megint elejtettem egy szemet. (Elteszi a zsákot.) Cheskel vigyazz a küszöbre, még megsértethet!

Cheskel: Ne féltsd a küszöböt Dobe nem fog fájni neki. (Tovább vág.)

Dobe: Nekem nem a küszöb fájt, de ha ments isten, bevágod a küszöböt és Cipe átlépi, akkor hasítottajku gyermekeket fog szülni.

Cheskel: Mi az? Hát Cipe már megint állapotos?

Dobe: Szerencsés, jó órában legyen mondva... Hála istennek... És te jól tudhatod, hogy ha az ember megvágja a küszöböt, akkor a gyerek hasított ajakkal jön a világra. Ugy teszel, mint-ha semmiről sem tudnál, mintha nem is emberek között nőttél volna fel. Ilyesmit minden rendes embernek tudnia kell!

Cheskel: Én ugyan egyszerű ember vagyok és épen azért nem tudom megérteni, hogy lehet egy emberi teremtménynek szíjjelhasítani az ajkát, amikor ott sincs, ahol hasogatnak. Amikor még csak meg sem született. De nem akarok veled vitatkozni, az aszszonyok bizonyára jobban tudják.

Dobe: Ide hallgass és ülj le a másik székre. Gyere, vedd a kezébe ezt a gombolyagot. Látod, azért hogy nem méssz a gyárba, még nem ülhetsz telenit Olyankor a cselédem vagy. Vízet hozol, fát hasítsz, hála istennek van munka elég. Tartsd csak a pamukot. (Lassan gombolyit, Hallgatnak. A férfi lassan elszunnyad és fejét leejti az aszszony térdére.) Psz! Egy kicsit elaludt... Nagyon félek, nehogy hirtelen felébredjen. Aludjon csak egy kicsit... (Nyugodtan ül. Egészen csöndben.) Nem szabad hirtelen felébredteni embert az álmából, mert akkor, ments isten, az ember hirtelen kimulhat ebből a világból.

(Folyt. Köv.)

KIAOHIV

SV.

SZERKES

EJEL

ELOFIZI

Egy

Egy

XI évfoly

1928. jú

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*

*